

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) 2025/40 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας

(C/2026/3084)

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης της Επιτροπής

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2025/40 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας ⁽¹⁾ (στο εξής: ΚΣΑΣ) άρχισε να ισχύει στις 11 Φεβρουαρίου 2025 και θα εφαρμοστεί από τις 12 Αυγούστου 2026.

Μετά την έκδοσή του, και στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων Omnibus της Επιτροπής για το περιβάλλον και των ευρύτερων προσπάθειών απλούστευσης, η Επιτροπή έλαβε σημαντικό αριθμό ερωτημάτων από ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων από αρχές των κρατών μελών, σχετικά με την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του ΚΣΑΣ. Για να στηρίξει την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή από τους οικονομικούς φορείς και τα κράτη μέλη, η Επιτροπή έχει κάνει κάθε δυνατή προσπάθεια για να απαντήσει στα ερωτήματα που τέθηκαν και να παράσχει σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου το ταχύτερο δυνατόν.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή εκδίδει το παρόν έγγραφο καθοδήγησης για την ερμηνεία επιλεγμένων διατάξεων του ΚΣΑΣ, με στόχο να διευκολύνει την ενιαία εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Ένωση. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές συμπληρώνονται από μια σειρά συχνών ερωτήσεων που διατυπώνονται στο πλαίσιο του συνεχιζόμενου διαλόγου της Επιτροπής με ενδιαφερόμενα μέρη.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης βασίζεται στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, σύμφωνα με την οποία για την ερμηνεία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα μιας διάταξης, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη νομική πράξη της οποίας αποτελεί μέρος ⁽²⁾.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν προσδίδει νέες διατάξεις ούτε αντικαθιστά ούτε τροποποιεί τις διατάξεις του ΚΣΑΣ, ο οποίος αποτελεί το μόνο μέσο που καθορίζει τις ισχύουσες νομικές υποχρεώσεις. Το έγγραφο καθοδήγησης δεν θα πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα, αλλά πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τη σχετική νομοθεσία και δεν αποτελεί αυτοτελή αναφορά.

Λαμβανομένων υπόψη των περαιτέρω εισηγήσεων των συμφεροντούχων και της πρακτικής πείρας που αποκτήθηκε από την εφαρμογή των κανόνων, το παρόν έγγραφο καθοδήγησης και οι συνοδευτικές συχνές ερωτήσεις ενδέχεται να επικαιροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες.

Ωστόσο, η δεσμευτική ερμηνεία της ενωσιακής νομοθεσίας εξακολουθεί να αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περαιτέρω λεπτομέρειες θα προταθούν μέσω διαφόρων εκτελεστικών μέτρων, όπως είναι οι εκτελεστικές πράξεις, οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, τα αιτήματα τυποποίησης και οι κατευθυντήριες γραμμές, τα οποία θα προτείνει η Επιτροπή κατά τα επόμενα 2-3 έτη. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή δεν προτίθεται να δώσει προτεραιότητα στην εκτελεστική πράξη για τον καθορισμό της μεθοδολογίας προσδιορισμού της σύνθεσης των υλικών της συσκευασίας με ψηφιακή επισήμανση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/40 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/904 και την κατάργηση της οδηγίας 94/62/ΕΚ (ΕΕ L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>).

⁽²⁾ KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, σκέψη 25.

Πίνακας περιεχομένων

	Σελίδα
1. Ορισμός συσκευασίας	3
2. Ορισμός του κατασκευαστή συσκευασιών	5
3. Ορισμός του παραγωγού συσκευασιών	7
4. Ορισμός του εισαγωγέα και το καθεστώς υποκαταστήματος	10
5. Επιβολή περιορισμών όσον αφορά τις PFAS σε συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και εξάντληση των αποθεμάτων	11
6. Ημερομηνία εφαρμογής της απαίτησης διασφάλισης ότι οι συσκευασίες είναι ανακυκλώσιμες	13
7. Εξαιρέσεις από τους στόχους ανακυκλωμένου περιεχομένου	14
8. Ευελιξία των κρατών μελών να απαιτούν λιπασματοποιήσιμες συσκευασίες και τεκμήριο συμμόρφωσης	15
9. Ορισμός των όρων «διαπερατό» και «μαλακό μετά τη χρήση» στο πλαίσιο των λιπασματοποιήσιμων συσκευασιών	16
10. Ελαχιστοποίηση συσκευασιών	17
11. Σχέση μεταξύ των απαιτήσεων ελαχιστοποίησης του άρθρου 10 και της αναλογίας κενού χώρου του άρθρου 24	18
12. Επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που τέθηκαν σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από την εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 11	19
13. Πεδίο εφαρμογής της εναρμονισμένης επισήμανσης των συσκευασιών	20
14. Επισήμανση των υφιστάμενων επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς	21
15. Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων των φορέων διαχείρισης απορριμμάτων	22
16. Σχέση μεταξύ της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης και του ΚΣΑΣ όσον αφορά τις απαγορεύσεις συσκευασιών .	23
17. Πεδίο εφαρμογής των απαγορεύσεων συσκευασιών του άρθρου 25 και του παραρτήματος V σημεία 1-4 όσον αφορά την περιεκτικότητα σε πλαστικό	25
18. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για συσκευασίες προς πώληση που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προϊόντων	25
19. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για συσκευασίες μεταφοράς στο διεθνές εμπόριο	26
20. Υπεύθυνος οικονομικός φορέας για τους στόχους επαναχρησιμοποίησης των συσκευασιών μεταφοράς	27
21. Απαλλαγές των ειδικά σχεδιασμένων συσκευασιών μεταφοράς από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης	28
22. Ορισμός της «διάθεσης» στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τους στόχους επαναχρησιμοποίησης για τα ποτά	28
23. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για ποτά στον τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας	29
24. Εθνικές απαλλαγές από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης	29
25. Ευελιξία των κρατών μελών να θεσπίζουν εθνικά μέτρα	30
26. Ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν πρόσθετους στόχους ανακύκλωσης	31
27. Ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν πρόσθετους ή υψηλότερους στόχους επαναχρησιμοποίησης	31
28. Εθνικές εξαιρέσεις από τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής (DRS)	33
29. Ελάχιστες απαιτήσεις για τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής	34
30. Αποδοχή περιεκτών ποτών που υπόκεινται σε παρακράτηση ποσού έναντι επιστροφής από τους εμπόρους λιανικής πώλησης	34
31. Επεξεργασία κατά το τέλος του κύκλου ζωής χωριστά συλλεγόμενων συσκευασιών που έχουν σχεδιαστεί για ανακύκλωση	35
32. Ποσοστό χωριστής συλλογής συσκευασιών με παρακράτηση ποσού το 2026 και υποχρέωση δημιουργίας συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής έως το 2029	36
33. Ο στόχος συλλογής κατά 90 % από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης και τα μεταλλικά κουτιά ποτών και η συμβολή των περιφερειακών συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής ...	37

1. Ορισμός συσκευασίας

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1) ορίζει τη «συσκευασία» ως «αντικείμενο, ανεξαρτήτως των υλικών από τα οποία είναι κατασκευασμένο, το οποίο προορίζεται για χρήση από οικονομικό φορέα για τη συγκράτηση, την προστασία, τον χειρισμό, την παράδοση ή την παρουσίαση προϊόντων σε άλλον οικονομικό φορέα ή σε τελικό χρήστη, και το οποίο μπορεί να διαφοροποιείται ανά μορφή συσκευασίας με βάση τη λειτουργία, το υλικό και τον σχεδιασμό του, όπως:

- α) «αντικείμενο που είναι αναγκαίο για να συγκρατεί, να υποστηρίζει ή να συντηρεί το προϊόν καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, χωρίς να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϊόντος, και το οποίο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί, να καταναλωθεί ή να απορριφθεί μαζί με το προϊόν·
- β) συστατικό και βοηθητικό στοιχείο αντικειμένου που αναφέρεται στο στοιχείο α) και το οποίο είναι ενσωματωμένο στο αντικείμενο·
- γ) βοηθητικό στοιχείο αντικειμένου που αναφέρεται στο στοιχείο α) το οποίο είναι απευθείας αναρτημένο ή προσδεμένο στο προϊόν και επιτελεί συσκευαστική λειτουργία χωρίς να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προϊόντος και το οποίο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί, να καταναλωθεί ή να απορριφθεί μαζί με το προϊόν·
- δ) αντικείμενο το οποίο έχει σχεδιαστεί με προορισμό να γεμιστεί στο σημείο πώλησης με σκοπό τη διάθεση του προϊόντος και το οποίο καλείται επίσης «συσκευασία εξυπηρέτησης»·
- ε) αντικείμενο μίας χρήσης το οποίο πωλείται, γεμίζεται ή έχει σχεδιαστεί με προορισμό να γεμιστεί στο σημείο πώλησης και το οποίο επιτελεί συσκευαστική λειτουργία·
- στ) διαπερατό φακέλακι τσαγιού, καφέ ή άλλου ροφήματος ή μαλακή μετά τη χρήση συστήματος μονάδα μιας μερίδας που περιέχει τσάι, καφέ ή άλλο ρόφημα και που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί και να απορριφθεί μαζί με το προϊόν·
- ζ) μη διαπερατή μονάδα μίας μερίδας για σύστημα παρασκευής τσαγιού, καφέ ή άλλου ροφήματος που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε μηχανή και η οποία χρησιμοποιείται και απορρίπτεται μαζί με το προϊόν».

Στο παράρτημα I του κανονισμού παρέχεται ενδεικτικός κατάλογος αντικειμένων που θεωρούνται συσκευασία και αντικειμένων που δεν θεωρούνται συσκευασία. Όσον αφορά τις γλάστρες, συμπεριλαμβανομένων των σπορείων, στο παράρτημα I γίνεται διάκριση μεταξύ των εξής:

«Αντικείμενα που αποτελούν συσκευασία: [...] Γλάστρες, συμπεριλαμβανομένων των σπορείων, που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν μόνο για πώληση και μεταφορά.

[...]

Αντικείμενα που δεν αποτελούν συσκευασία: Γλάστρες, συμπεριλαμβανομένων των σπορείων, που χρησιμοποιούνται στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων κατά τα διάφορα στάδια παραγωγής ή προορίζονται προς πώληση μαζί με το φυτό».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Το αν ένα αντικείμενο μπορεί να χαρακτηριστεί συσκευασία πρέπει να αξιολογείται με βάση τον ορισμό της συσκευασίας που παρατίθεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1). Το παράρτημα I είναι απλώς ενδεικτικό και, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ^(*) δυνάμει της οδηγίας 94/62/EK για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, η οποία εφαρμόζεται κατ' αναλογία, η συμπερίληψη ενός αντικειμένου στο παράρτημα I δεν αρκεί από μόνη της για να χαρακτηριστεί αυτό συσκευασία. Είναι επίσης αναγκαίο να εξακριβωθεί αν το αντικείμενο πληροί τα στοιχεία του ορισμού της συσκευασίας, ιδίως αν προορίζεται για χρήση από οικονομικό φορέα για τη συγκράτηση, την προστασία, τον χειρισμό, την παράδοση ή την παρουσίαση προϊόντος, χωρίς να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εν λόγω προϊόντος, και αν προορίζεται να χρησιμοποιηθεί, να καταναλωθεί ή να απορριφθεί μαζί με το προϊόν ή συνιστά ενσωματωμένο συστατικό ή βοηθητικό στοιχείο που επιτελεί συσκευαστική λειτουργία.

Για παράδειγμα, ένα κύπελλο ποτού που πωλείται κενό σε σουπερμάρκετ για ιδιωτική χρήση των καταναλωτών, δεν θεωρείται συσκευασία. Ωστόσο, εάν το σουπερμάρκετ γεμίζει τέτοια κύπελλα με προϊόν (π.χ. καφέ) σε σταθμό επαναπλήρωσης, τα κύπελλα αυτά αποτελούν συσκευασία, και συγκεκριμένα συσκευασία «εξυπηρέτησης».

^(*) Οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

Τα δοχεία για κεριά ρεσό ή κεριά τάφων, ή άλλα δοχεία κεριών, όπως γυάλινα και κεραμικά μπολ που γεμίζονται με κεριά, δεν αποτελούν συσκευασίες, καθώς τα εν λόγω δοχεία δεν εμπίπτουν στον ορισμό της συσκευασίας του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 1), και τα «κεριά τάφων (δοχεία για κεριά)» παρατίθενται στο παράρτημα I του κανονισμού ως παραδείγματα αντικειμένων που δεν αποτελούν συσκευασία.

Όσον αφορά τις αυτοκόλλητες μεμβράνες που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες παραγωγής εμπορευμάτων, αυτές μπορεί να αποτελούν ή να μην αποτελούν συσκευασία ανάλογα με τη λειτουργία τους. Ο σχεδιασμός των αυτοκόλλητων μεμβρανών διεργασίας μπορεί να είναι τέτοιος που να καθιστά δυνατή ή να διευκολύνει τη μετατροπή πρώτων ή ενδιάμεσων υλών σε ημικατεργασμένα ή τελικά προϊόντα, μέσω διαδικασιών κατασκευής. Εάν οι μεμβράνες αυτές παραμένουν πάνω στα ημικατεργασμένα προϊόντα έως τη μετατροπή και/ή τη συγκρότησή τους σε περαιτέρω ημικατεργασμένα ή τελικά προϊόντα, ενώ ενεργούν ως παράγοντες διευκόλυνσης του κύκλου κατασκευής και καλύπτουν διακριτές τεχνικές ανάγκες των εν λόγω διαδικασιών, δεν αποτελούν συσκευασία σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1).

Οι υφασμάτινες θήκες υποδημάτων και ενδυμάτων θεωρούνται συσκευασία εάν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη συγκράτηση, την προστασία, τον χειρισμό, την παράδοση ή την παρουσίαση προϊόντων σε τελικό χρήστη. Οι υφασμάτινες συσκευασίες δεν εξαιρούνται από τον γενικό ορισμό της συσκευασίας που περιέχεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1), ωστόσο οι υφασμάτινες συσκευασίες προς πώληση (*) εξαιρούνται από τις απαιτήσεις ανακυκλωσιμότητας [άρθρο 6 παράγραφος 11 στοιχείο ζ)]. Οι υφασμάτινες θήκες υποδημάτων και ενδυμάτων μπορεί να αποτελούν συσκευασίες, εάν πληρούν τον κανονιστικό ορισμό της συσκευασίας. Αυτό θα εξαρτηθεί από τη λειτουργία που επιτελούν, δηλαδή από το αν χρησιμοποιούνται για τη συγκράτηση ή την προστασία ενδυμάτων ή υποδημάτων κατά τον χειρισμό, την παράδοση ή την παρουσίασή τους, καθώς και από την προβλεπόμενη χρήση τους, δηλαδή από το αν έχουν διατεθεί στην αγορά από οικονομικό φορέα στο πλαίσιο της προμήθειας ενός προϊόντος. Τα αντικείμενα αυτά δεν αποτελούν συσκευασία όταν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προϊόντος (δηλαδή μέρος του προϊόντος που είναι απαραίτητο για την εγγενή χρήση του, όχι μόνο για σκοπούς προστασίας ή χειρισμού) ή εάν δεν διατίθενται στην αγορά για χρήση ως συσκευασία, δηλαδή εάν πωλούνται χωριστά στον καταναλωτή ή παρέχονται δωρεάν σε μη εμπορικό πλαίσιο.

Οι γλάστρες, συμπεριλαμβανομένων των σπορείων, χαρακτηρίζονται συσκευασία όταν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για πώληση ή μεταφορά, συμπεριλαμβανομένων των γλαστρών και των δίσκων εντός των οποίων καλλιεργείται το φυτό στο τελευταίο στάδιο και πωλείται στον τελικό χρήστη. Αντιθέτως, οι γλάστρες και οι δίσκοι που χρησιμοποιούνται από υπευθύνους επιχειρήσεων (όπως φυτώρια και καλλιεργητές) στο πλαίσιο του κύκλου παραγωγής τους δεν αποτελούν συσκευασία, αφού απλώς διευκολύνουν τον κύκλο παραγωγής. Εξαιρείται η τελευταία γλάστρα ή ο τελευταίος δίσκος που προορίζεται να πωληθεί μαζί με το φυτό στον τελικό χρήστη. Μολονότι η διατύπωση του παραρτήματος I τόσο για τη «συσκευασία» όσο και για τη «μη συσκευασία» περιλαμβάνει το στοιχείο της πώλησης, στην πράξη, τα άνθη και τα φυτά δεν μεταφυτεύονται σε χωριστές γλάστρες «μεταφοράς» ή «πώλησης» για σκοπούς εμπορίας. Αντιθέτως, οι ίδιες γλάστρες στις οποίες καλλιεργήθηκαν τα φυτά χρησιμοποιούνται και για τη μεταφορά και την πώληση. Συνεπώς, η ταξινόμηση των εν λόγω γλαστρών πρέπει να ακολουθεί τον γενικό ορισμό της συσκευασίας, να λαμβάνει υπόψη τη λειτουργία και την προβλεπόμενη χρήση τους, και να μη βασίζεται απλώς στην ενδεικτική διατύπωση του παραρτήματος I. Μολονότι ο ορισμός της συσκευασίας καλύπτει και αντικείμενα που χρησιμοποιούνται στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, οι γλάστρες που απλώς διευκολύνουν την παραγωγική διαδικασία, όπως οι μεγάλες γλάστρες καλλιέργειας (π.χ. με διάμετρο άνω των 10 cm) που χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου καλλιέργειας, δεν θα πρέπει να θεωρούνται συσκευασίες βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 1).

Οι σάκοι και οι σύριγγες ενδοφλέβιας (IV) χορήγησης δεν εμπίπτουν στον ορισμό της συσκευασίας του άρθρου 3 παράγραφος 1 σημείο 1), ακόμα και όταν διατίθενται στην αγορά προγεμισμένοι/-ες με φάρμακα ή φυσιολογικό ορό. Μολονότι ενδέχεται να περιέχουν μια ουσία, οι σάκοι και οι σύριγγες ενδοφλέβιας χορήγησης δεν διατίθενται στην αγορά απλώς και μόνο για τη συγκράτηση, την προστασία, τη μεταφορά ή την παρουσίαση ενός προϊόντος. Αντιθέτως, σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και ρυθμίζονται ως αναπόσπαστα τεχνολογικά προϊόντα χορήγησης που καθιστούν δυνατή την ασφαλή, άσπητη και ελεγχόμενη έγχυση υγρών ή φαρμάκων σε ασθενείς. Όταν παρέχονται προγεμισμένοι/-ες, οι σάκοι και οι σύριγγες ενδοφλέβιας χορήγησης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ίδιου του φαρμάκου ή του ιατρικού προϊόντος, έτσι ώστε το προϊόν να μην μπορεί να επιτελέσει την προβλεπόμενη λειτουργία του χωρίς αυτά. Στο πλαίσιο αυτό, ο σάκος ή η σύριγγα ενδοφλέβιας χορήγησης δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο συσκευασίας που απορρίπτεται για να προσπελαστεί το περιεχόμενό της, αλλά λειτουργικό μέρος του προϊόντος που διατίθεται στην αγορά.

(*) Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 5), ως «συσκευασία προς πώληση» νοείται «συσκευασία σχεδιασμένη κατά τρόπο που να αποτελεί χωριστή μονάδα, αποτελούμενη από προϊόντα και συσκευασία, προς πώληση στον τελικό χρήστη στο σημείο πώλησης».

2. Ορισμός του κατασκευαστή συσκευασιών

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 13) ως «κατασκευαστής» νοείται «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατασκευάζει συσκευασία ή συσκευασμένο προϊόν· ωστόσο:

- α) σύμφωνα με το σημείο (β), όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο αναθέτει σε τρίτον τον σχεδιασμό ή την κατασκευή συσκευασίας ή συσκευασμένου προϊόντος υπό τη δική του επωνυμία ή το δικό του εμπορικό σήμα, ανεξάρτητα από το αν είναι ορατό στη συσκευασία ή στο συσκευασμένο προϊόν τυχόν άλλο εμπορικό σήμα, ως «κατασκευαστής» νοείται το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο·
- β) όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει αναθέσει σε τρίτον τον σχεδιασμό ή την κατασκευή συσκευασίας ή συσκευασμένου προϊόντος υπό τη δική του επωνυμία ή το δικό του εμπορικό σήμα εμπίπτει στον ορισμό της πολύ μικρής επιχείρησης που περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/EK που εφαρμόζεται από την 11η Φεβρουαρίου 2025 και όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει τη συσκευασία στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει αναθέσει σε τρίτον τον σχεδιασμό ή την κατασκευή της συσκευασίας υπό τη δική του επωνυμία ή το δικό του εμπορικό σήμα βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος, ως «κατασκευαστής» νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει τη συσκευασία».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο κατασκευαστής είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατασκευάζει συσκευασία ή συσκευασμένο προϊόν. Δεν είναι κατ' ανάγκη το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παράγει στην πράξη τη συσκευασία. Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής δύο κριτήρια: 1) ο ρόλος στον σχεδιασμό ή την κατασκευή της συσκευασίας και 2) το εμπορικό σήμα ή η εμπορική επωνυμία. Εάν η συσκευασία ή το συσκευασμένο προϊόν φέρει συγκεκριμένη επωνυμία ή εμπορικό σήμα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο κάτοχος της εν λόγω επωνυμίας ή του εν λόγω εμπορικού σήματος είναι ο «κατασκευαστής» σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 13) στοιχείο α), καθώς θα έχει την αποφασιστική εξουσία στη συμβατική σχέση με τους προμηθευτές του και, ως εκ τούτου, θα είναι σε θέση να καθορίζει και τα χαρακτηριστικά της συσκευασίας.

Από τη διατύπωση του ορισμού του κατασκευαστή προκύπτει ότι σε μια αλυσίδα εφοδιασμού υπάρχει πάντοτε μόνον ένας κατασκευαστής κατά την έννοια του ΚΣΑΣ.

Όσον αφορά τις συσκευασίες προς πώληση (εκτός από τις συσκευασίες εξυπηρέτησης ⁽⁷⁾) ή τις ομαδοποιημένες συσκευασίες ⁽⁶⁾, ο κατασκευαστής είναι συνήθως ο οικονομικός φορέας που εκτελεί τα τελικά στάδια επεξεργασίας (π.χ. κοπή, πλήρωση, σφράγιση) στη συσκευασία που προμηθεύουν οι μεταποιητές (δηλαδή οι προμηθευτές) και τη γεμίζει με το προϊόν του προκειμένου στη συνέχεια να διαθέσει τη συσκευασία ή το συσκευασμένο προϊόν στην αγορά της Ένωσης [άρθρο 3 παράγραφος 1 σημεία 5) και 6)]. Με άλλα λόγια, για τις συσκευασίες προς πώληση και τις ομαδοποιημένες συσκευασίες, ο κατασκευαστής θα είναι συνήθως ο φορέας πλήρωσης, ο οποίος συχνά είναι και ο κάτοχος του εμπορικού σήματος του προϊόντος.

Όσον αφορά τις συσκευασίες μεταφοράς ⁽⁷⁾, τις συσκευασίες εξυπηρέτησης (στην τελική τους μορφή) και τις συσκευασίες πρωτογενούς παραγωγής ⁽⁸⁾, ο κατασκευαστής θα είναι κανονικά η εταιρεία που κατασκευάζει τη συσκευασία μεταφοράς ή εξυπηρέτησης, εκτός εάν η εν λόγω συσκευασία επισημαίνεται ευκρινώς από τον χρήστη της με την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα του [άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1) στοιχείο δ) και άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 7)]. Στην περίπτωση αυτήν, ο χρήστης είναι ο κατασκευαστής.

Υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 21, οι εισαγωγείς και οι διανομείς μπορούν να θεωρούνται κατασκευαστές για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού. Αυτό συμβαίνει όταν θέτουν σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασίες με τη δική τους επωνυμία ή το δικό τους εμπορικό σήμα ή όταν τροποποιούν συσκευασία που έχει ήδη τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά κατά τρόπο που θα μπορούσε να επηρεάσει τη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού.

⁽⁷⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1) στοιχείο δ): «αντικείμενο το οποίο έχει σχεδιαστεί με προορισμό να γεμιστεί στο σημείο πώλησης με σκοπό τη διάθεση του προϊόντος και το οποίο καλείται επίσης «συσκευασία εξυπηρέτησης»».

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 6) ως «ομαδοποιημένη συσκευασία» νοείται «συσκευασία σχεδιασμένη κατά τέτοιον τρόπο ώστε να αποτελεί σύνολο ορισμένου αριθμού μονάδων προς πώληση στο σημείο πώλησης, ανεξαρτήτως του αν το εν λόγω σύνολο μονάδων πώλησης πωλείται ως έχει στον τελικό χρήστη ή αν χρησιμεύει ως μέσο για τη διευκόλυνση της επαναπλήρωσης των ραφιών στο σημείο πώλησης ή για τη δημιουργία μονάδας διατήρησης αποθέματος ή διανομής, και η οποία μπορεί να αφαιρεθεί από το προϊόν χωρίς να επηρεάζονται τα χαρακτηριστικά του».

⁽⁷⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 7), ως «συσκευασία μεταφοράς» νοείται «συσκευασία σχεδιασμένη κατά τέτοιον τρόπο ώστε να διευκολύνει τον χειρισμό και τη μεταφορά μίας ή περισσότερων μονάδων προς πώληση ή συνόλου μονάδων προς πώληση, προκειμένου να αποφεύγεται η πρόκληση βλάβης στο προϊόν από τον δια χειρός χειρισμό και τη μεταφορά, εξαιρουμένων ωστόσο των εμπορευματοκιβωτίων οδικής, σιδηροδρομικής, θαλάσσιας και αεροπορικής μεταφοράς».

⁽⁸⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 4) ως «συσκευασία πρωτογενούς παραγωγής» νοείται «αντικείμενο που σχεδιάζεται και προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως συσκευασία για προϊόντα της πρωτογενούς παραγωγής που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1, «οι κατασκευαστές θέτουν σε κυκλοφορία στην αγορά μόνο συσκευασίες που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των άρθρων 5 έως 12 ή δυνάμει αυτών». Η διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης (άρθρο 38) μπορεί να διενεργηθεί από τον κατασκευαστή ή από κάποιον άλλον για λογαριασμό του κατασκευαστή (π.χ. εργαστήριο ή σύστημα πιστοποίησης), σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2. Η δήλωση συμμόρφωσης ΕΕ (άρθρο 39) πρέπει να συντάσσεται από τον κατασκευαστή, με βάση τις πληροφορίες και την τεκμηρίωση που παρέχουν οι προμηθευτές σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1, ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο που διορίζεται από τον κατασκευαστή με γραπτή εντολή σύμφωνα με το άρθρο 17. Αυτό σημαίνει ότι ο κατασκευαστής είναι ο μόνος οικονομικός φορέας που φέρει τη νομική ευθύνη για τη συμμόρφωση των συσκευασιών με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και τις απαιτήσεις επισημάνσης, ανεξάρτητα από το ποιος ενδέχεται να έχει πράγματι συντάξει τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΕ ή τμήματα αυτής.

Ωστόσο, εάν η εταιρεία που έχει σχεδιάσει ή κατασκευάσει τη συσκευασία ή το συσκευασμένο προϊόν υπό τη δική της επωνυμία ή το δικό της εμπορικό σήμα είναι πολύ μικρή επιχείρηση και η εταιρεία που προμηθεύει τη συσκευασία είναι εγκατεστημένη στο ίδιο κράτος μέλος, τότε ο εν λόγω προμηθευτής της συσκευασίας είναι ο κατασκευαστής [άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 13) στοιχείο β)]. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το αν η τελευταία εταιρεία είναι και αυτή πολύ μικρή επιχείρηση. Για παράδειγμα, εάν ο κατασκευαστής ενός περιέκτη συσκευασίας είναι πολύ μικρή επιχείρηση, αλλά ο κατασκευαστής του συσκευασμένου προϊόντος δεν είναι, η εξαίρεση δεν ισχύει. Εάν ο κατασκευαστής ενός περιέκτη συσκευασίας δεν είναι πολύ μικρή επιχείρηση, ενώ ο κατασκευαστής του συσκευασμένου προϊόντος είναι, εφαρμόζεται η εξαίρεση και ο κατασκευαστής του περιέκτη είναι αυτός που θα πρέπει να θεωρείται «κατασκευαστής» για τους σκοπούς του ΚΣΑΣ.

Σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ⁽⁹⁾, μια εταιρεία είναι πολύ μικρή επιχείρηση εάν απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και ο ετήσιος κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού της δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. EUR. Ένας δικαιούχος μπορεί να θεωρηθεί πολύ μικρή επιχείρηση εάν ο δικαιούχος δεν κατέχει άμεσα ή έμμεσα το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της και δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά τον έλεγχο ή τη λήψη αποφάσεων. Σε αντίθετη περίπτωση, τα σχετικά όρια πρέπει να υπολογίζονται προσθέτοντας τα αντίστοιχα στοιχεία του δικαιούχου, όπως απαιτείται από το άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

Εάν η συσκευασία δεν φέρει εμπορική ονομασία ή εμπορικό σήμα, τότε ο «κατασκευαστής» θα μπορούσε να είναι είτε ο προμηθευτής (δηλαδή το πρόσωπο που πράγματι κατασκευάζει τη συσκευασία) είτε το πρόσωπο που διαθέτει συσκευασμένα προϊόντα στην αγορά. Το καθοριστικό κριτήριο είναι το ποιος προβαίνει στην παραγγελία και λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τις προδιαγραφές σχεδιασμού της εν λόγω συσκευασίας.

Η ίδια προσέγγιση που εξηγείται ανωτέρω ισχύει και για τις επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες. Το καθοριστικό κριτήριο είναι το ποιο είναι το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που έχει σχεδιάσει ή κατασκευάσει τη συσκευασία υπό τη δική του επωνυμία ή το δικό του εμπορικό σήμα. Ωστόσο, καλό θα είναι να αποσαφηνιστεί περαιτέρω το κριτήριο αυτό και να εξεταστεί στο πλαίσιο των συστημάτων επαναχρησιμοποίησης.

Όταν η συσκευασία σχεδιάζεται σύμφωνα με τις ειδικές απαιτήσεις των κατασκευαστών του συσκευασμένου προϊόντος και φέρει το εμπορικό σήμα τους, οι τελευταίοι (δηλαδή οι χρήστες) είναι ο «κατασκευαστής» της επαναχρησιμοποιήσιμης συσκευασίας. Αυτό θα ισχύει ιδίως για τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης ανοικτού βρόχου⁽¹⁰⁾.

Ωστόσο, εάν μια εταιρεία, η οποία διαθέτει επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που σχεδιάζονται και κατασκευάζονται υπό την επωνυμία και το εμπορικό σήμα της, είναι πολύ μικρή επιχείρηση και η εταιρεία που κατασκευάζει τις συσκευασίες είναι εγκατεστημένη στο ίδιο κράτος μέλος, τότε η τελευταία εταιρεία είναι ο κατασκευαστής. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το αν η τελευταία εταιρεία είναι και αυτή πολύ μικρή επιχείρηση.

Εάν η επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία σχεδιάζεται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις διαχειριστή συστήματος επαναχρησιμοποίησης και φέρει το εμπορικό σήμα του, ο διαχειριστής συστήματος επαναχρησιμοποίησης είναι ο «κατασκευαστής». Αυτό θα ισχύει ιδίως για τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης ανοικτού βρόχου⁽¹¹⁾. Όταν η επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία δεν φέρει συγκεκριμένο εμπορικό σήμα, ο κατασκευαστής της συσκευασίας είναι ο «κατασκευαστής», εκτός εάν ο χρήστης (δηλαδή ο διαχειριστής του συστήματος επαναχρησιμοποίησης) μπορεί να ταυτοποιηθεί ως εκείνος που παρήγγειλε την εν λόγω συσκευασία και τον συγκεκριμένο σχεδιασμό της.

⁽⁹⁾ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [κοινοποιηθείσα υπό τον Ε(2003) 1422] (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

⁽¹⁰⁾ Σύμφωνα με το παράρτημα VI στοιχείο γ), ως «σύστημα ανοικτού βρόχου» νοείται ένα σύστημα επαναχρησιμοποίησης στο οποίο επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες κυκλοφορούν μεταξύ απροσδιόριστου αριθμού συμμετεχόντων στο σύστημα και στο οποίο η κυριότητα της συσκευασίας αλλάζει σε ένα ή περισσότερα σημεία της διαδικασίας επαναχρησιμοποίησης.

⁽¹¹⁾ Σύμφωνα με το παράρτημα VI στοιχείο β), ως «σύστημα κλειστού βρόχου» νοείται ένα σύστημα επαναχρησιμοποίησης στο οποίο διαχειριστής του συστήματος ή συνεργαζόμενη ομάδα συμμετεχόντων στο σύστημα κυκλοφορούν επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες, χωρίς να αλλάζει η κυριότητα της συσκευασίας.

3. Ορισμός του παραγωγού συσκευασιών

Νομικές διατάξεις:

Στην αιτιολογική σκέψη 122 αναφέρεται ότι «[μ]ε τον παρόντα κανονισμό επιδιώκεται να οριστεί σαφώς η έννοια του ενός παραγωγού ανά μονάδα συσκευασίας, είτε πρόκειται για κενές συσκευασίες είτε για συσκευασίες που περιέχουν προϊόντα. Κατά γενικό κανόνα, ο παραγωγός θα πρέπει να είναι ο οικονομικός φορέας ο οποίος, ως κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, διαθέτει συσκευασμένα προϊόντα από το εσωτερικό του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους και στο ίδιο αυτό έδαφος. Αυτό περιλαμβάνει κάθε προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε πραγματικό εφοδιασμό. Επομένως, όταν μια εταιρεία αγοράζει συσκευασμένο προϊόν από άλλο κράτος μέλος, διαφορετικό από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένη η εταιρεία, ή από τρίτη χώρα, και προμηθεύει το εν λόγω συσκευασμένο προϊόν στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη, η εταιρεία αυτή θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι ο παραγωγός, καθώς είναι η πρώτη εταιρεία που διαθέτει το συσκευασμένο προϊόν στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Όσον αφορά τις επιγραμμικές πλατφόρμες, η αρχική προσφορά ενός προϊόντος θα πρέπει να θεωρείται διάθεση κατά την έννοια του ορισμού του παραγωγού. Ωστόσο, για την ελαχιστοποίηση κάθε περιττού διοικητικού φόρτου για τις μικρές επιχειρήσεις που γεμίζουν συσκευασίες μεταφοράς, συσκευασίες πρωτογενούς παραγωγής ή συσκευασίες εξυπηρέτησης, είτε ως συσκευασίες μίας χρήσης είτε ως επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες, στο σημείο πώλησης, ο παραγωγός θα πρέπει να είναι ο κατασκευαστής, διανομέας ή εισαγωγέας τέτοιων συσκευασιών που διαθέτει τη συσκευασία για πρώτη φορά από το έδαφος του κράτους μέλους, δεδομένου ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας δύναται να συμμορφώνεται με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο με τις υποχρεώσεις της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού».

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 15) ο «παραγωγός» ορίζεται ως «κάθε κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας στον οποίο, ανεξάρτητα από τη χρησιμοποιούμενη τεχνική πώλησης, συμπεριλαμβανομένης της εξ' αποστάσεως σύμβασης εφαρμόζεται ένα από τα ακόλουθα:

- α) ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος και διαθέτει για πρώτη φορά από το εσωτερικό του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους και στο ίδιο αυτό έδαφος συσκευασία μεταφοράς, συσκευασία εξυπηρέτησης, ή συσκευασία πρωτογενούς παραγωγής, είτε ως συσκευασία μίας χρήσης είτε ως επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία· ή
- β) ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος και διαθέτει για πρώτη φορά από το εσωτερικό του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους και στο ίδιο αυτό έδαφος προϊόντα συσκευασμένα σε συσκευασία διαφορετική από αυτές που αναφέρονται στο στοιχείο α)· ή
- γ) ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα και διαθέτει για πρώτη φορά στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, άμεσα σε τελικούς χρήστες, συσκευασία μεταφοράς, συσκευασία εξυπηρέτησης, ή συσκευασία πρωτογενούς παραγωγής, είτε ως συσκευασία μίας χρήσης είτε ως επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία· ή
- δ) ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα και διαθέτει για πρώτη φορά στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, άμεσα σε τελικούς χρήστες προϊόντα συσκευασμένα σε συσκευασία διαφορετική από αυτές που αναφέρονται στο στοιχείο γ)· ή
- ε) ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος και αφαιρεί τη συσκευασία από συσκευασμένα προϊόντα χωρίς να είναι τελικός χρήστης, εκτός εάν ο παραγωγός είναι άλλο πρόσωπο όπως ορίζεται στα στοιχεία α), β), γ) ή δ)».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι παραγωγοί και οι κατασκευαστές ορίζονται στον ΚΣΑΣ για διάφορους σκοπούς. Ο παραγωγός είναι υπεύθυνος για την καταβολή του κόστους συλλογής και ανάκτησης των απορριμμάτων συσκευασίας στο αντίστοιχο κράτος μέλος (άρθρο 45 παράγραφος 1). Για τον σκοπό αυτόν, ο παραγωγός πρέπει να καταχωρίζεται στο μητρώο και να υποβάλλει στοιχεία στις αρμόδιες εθνικές αρχές, όπως ορίζεται στο άρθρο 44, καθώς και να καταβάλει το τέλος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (ΔΕΠ) στο κράτος μέλος στο οποίο η συσκευασία αναμένεται να καταστεί απόβλητο. Εάν τα τέλη καταβληθούν σε ένα κράτος μέλος και, στη συνέχεια, ο διανομέας διαθέσει τη συσκευασία για πρώτη φορά στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τα τέλη πρέπει να επιστραφούν. Από την άλλη, ο κατασκευαστής πρέπει να διασφαλίζει ότι η συσκευασία συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και τις απαιτήσεις επισήμανσης που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 12, όπως διευκρινίζεται στο άρθρο 15 παράγραφος 1, πριν από τη διάθεσή της στην αγορά της Ένωσης για πρώτη φορά. Υπάρχει μόνο ένας κατασκευαστής σε ολόκληρη την ΕΕ (βλ. ενότητα 3 ανωτέρω).

Επισκόπηση των διαφορετικών ρόλων των κατασκευαστών και των παραγωγών στον κανονισμό ΚΣΑΣ

	Κατασκευαστής	Παραγωγός
Ορισμός	Κατασκευαστές συσκευασιών ή συσκευασμένων προϊόντων. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν είναι το πρόσωπο που κατασκευάζει τη συσκευασία, αλλά το πρόσωπο που «προβαίνει στην παραγγελία και λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τις προδιαγραφές σχεδιασμού της συσκευασίας». Εξαιρούνται οι κάτοχοι εμπορικών σημάτων εφόσον αποτελούν πολύ μικρές επιχειρήσεις και το πρόσωπο που προμηθεύει τη συσκευασία είναι εγκατεστημένο στο ίδιο κράτος μέλος.	Κάθε κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας που διαθέτει συσκευασίες ή συσκευασμένα προϊόντα για πρώτη φορά στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ή απευθείας σε τελικούς χρήστες σε άλλο κράτος μέλος.
Ποσότητα	Ένας οικονομικός φορέας σε επίπεδο ΕΕ.	Ο οικονομικός φορέας που διαθέτει συσκευασίες για πρώτη φορά στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο οι εν λόγω συσκευασίες αναμένεται να καταστούν απορρίμματα.
Λειτουργία	Διασφαλίζει τη συμμόρφωση της συσκευασίας με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και επισήμανσης.	Χρηματοδοτεί τη διαχείριση των αποβλήτων στο κράτος μέλος στο οποίο οι συσκευασίες αναμένεται να καταστούν απορρίμματα.

«Παραγωγός» είναι η επιλέξιμη εταιρεία στην αλυσίδα διανομής και εφοδιασμού η οποία είναι υπεύνηνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού σε ένα κράτος μέλος (άρθρο 45).

Ο ΚΣΑΣ επιδιώκει να ορίσει σαφώς την έννοια του ενός παραγωγού ανά συσκευασία, είτε πρόκειται για κενές συσκευασίες, όπως οι συσκευασίες μεταφοράς και οι συσκευασίες εξυπηρέτησης, είτε πρόκειται για περιπτώσεις στις οποίες διατίθενται στην αγορά συσκευασίες που περιέχουν προϊόντα, όπως στην περίπτωση των συσκευασιών προς πώληση και των ομαδοποιημένων συσκευασιών.

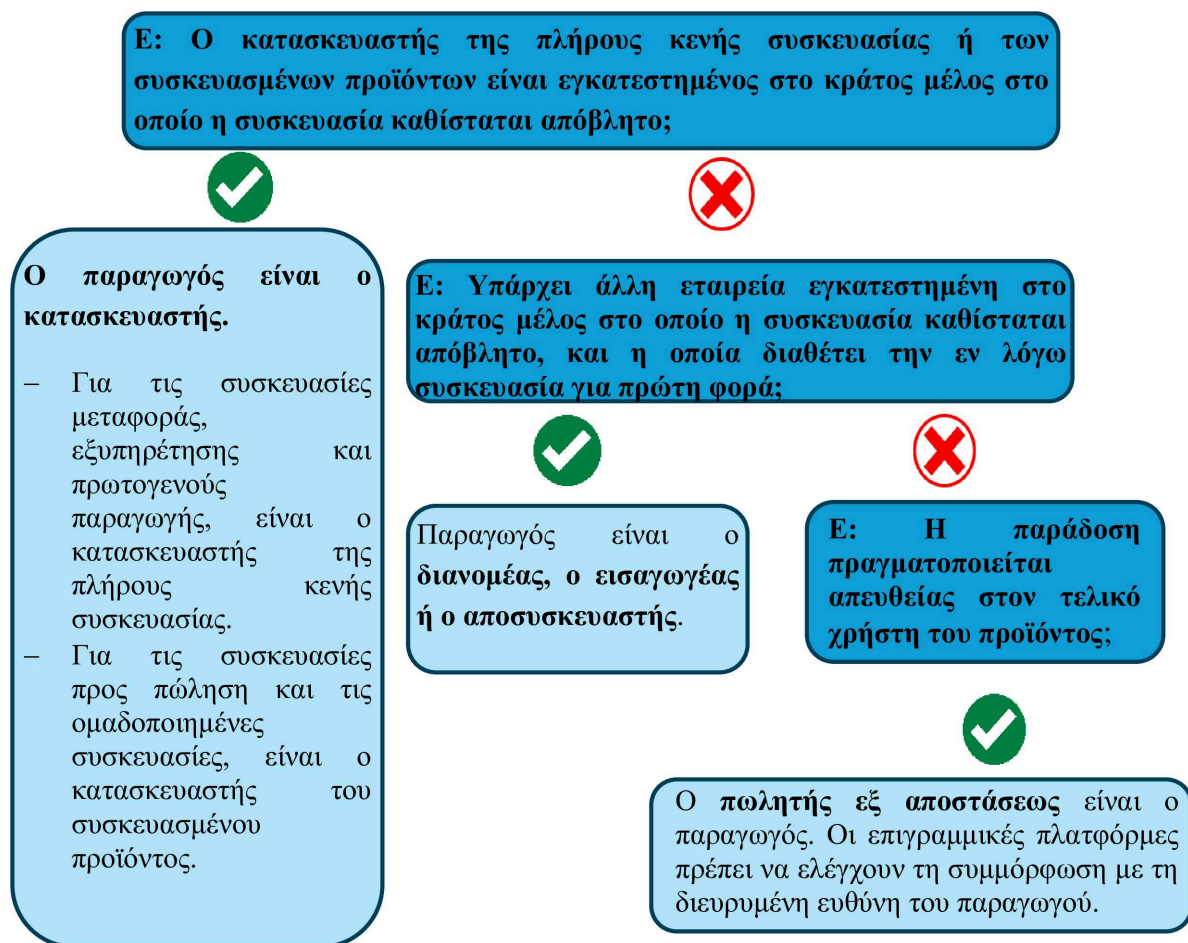
Για να προσδιοριστεί σε ποιο κράτος μέλος ισχύουν οι υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, είναι αναγκαίο να ελέγχεται πού ακριβώς διατίθεται για πρώτη φορά η συσκευασία στο έδαφος κράτους μέλους. Στην πράξη, το μέρος αυτό είναι συνήθως η τοποθεσία πλήρωσης της συσκευασίας.

Ο ορισμός του παραγωγού επιδιώκει να προσδιορίσει τον οικονομικό φορέα που είναι υπεύθυνος για τις υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, είτε πρόκειται για τον κατασκευαστή είτε για τον εισαγωγέα ή τον διανομέα, στο κράτος μέλος στο οποίο το συσκευασμένο προϊόν διατίθεται προς κατανάλωση και, ως εκ τούτου, αναμένεται να καταστεί απόβλητο. Κατά συνέπεια, ο κατασκευαστής και ο παραγωγός μπορεί να μην είναι πάντα ο ίδιος οικονομικός φορέας και ο παραγωγός συσκευασιών θα εξαρτάται 1) από το είδος της συσκευασίας που διατίθεται στην αγορά, 2) από το αν βρίσκεται στο ίδιο κράτος μέλος με αυτό στο οποίο κατασκευάζεται και 3) από το αν το συσκευασμένο προϊόν πωλείται στον τελικό χρήστη ή διανέμεται περαιτέρω.

Εάν η συσκευασία ή τα συσκευασμένα προϊόντα εξαγονται εκτός της ΕΕ, όπου αναμένεται να καταστούν απορρίμματα, οι διευρυμένες υποχρεώσεις του παραγωγού σύμφωνα με τον ΚΣΑΣ δεν θα ισχύουν πλέον για τον παραγωγό.

Η συσκευασία αποτελεί συχνά μέρος μιας μακράς αλυσίδας εφοδιασμού και διανομής στην οποία διατίθεται πολλές φορές. Ανεξάρτητα από το αν η συσκευασία διατίθεται περαιτέρω στο ίδιο κράτος μέλος ή από το μέγεθος του οικονομικού φορέα, ο παραγωγός είναι ο οικονομικός φορέας που διαθέτει τη συσκευασία για πρώτη φορά στο κράτος μέλος. Η διάθεση στην αγορά περιλαμβάνει κάθε προσφορά για διανομή, κατανάλωση ή χρήση που θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την πραγματική προμήθεια συσκευασιών ή συσκευασμένων προϊόντων. Στην περίπτωση διαδικτυακών πωλήσεων, η προσφορά ενός προϊόντος απευθείας σε τελικό χρήστη θεωρείται διάθεση στην αγορά στο κράτος μέλος του τελικού χρήστη.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να προσδιοριστεί ο παραγωγός στην ΕΕ.

Για τον προσδιορισμό των παραγωγών συσκευασιών μεταφοράς, είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη ο ορισμός του παραγωγού και οι ακόλουθοι παράγοντες:

- 1) Είναι το αντικείμενο έτοιμο να επιτελέσει συσκευαστική λειτουργία; Οι συσκευασίες μεταφοράς συχνά αποτελούνται από πολλά συστατικά ή βοηθητικά στοιχεία, τα οποία από μόνα τους δεν επιτελούν συσκευαστική λειτουργία. Ως εκ τούτου, εάν μια συσκευασία είναι έτοιμη να επιτελέσει συσκευαστική λειτουργία μόνο μετά την προσθήκη άλλων συστατικών στοιχείων, ο συναρμολογητής θα είναι ο κατασκευαστής και ο πρώτος δυνητικός παραγωγός.
- 2) Ποιος είναι ο κατασκευαστής των συσκευασιών μεταφοράς; Σε αντίθεση με τις συσκευασίες προς πώληση και τις ομαδοποιημένες συσκευασίες, ο παραγωγός συσκευασιών μεταφοράς πρέπει να προσδιορίζεται για τις κενές συσκευασίες, διότι συχνά η κενή συσκευασία είναι αυτή που διατίθεται για πρώτη φορά στην αγορά. Ωστόσο, εάν η συσκευασία μεταφοράς φέρει επωνυμία ή εμπορικό σήμα, ο παραγωγός θα είναι κανονικά η εταιρεία που γεμίζει τη συσκευασία. Εάν η συσκευασία μεταφοράς δεν είναι ταυτοποιήσιμη με μοναδικό τρόπο, τότε ο πραγματικός κατασκευαστής της συσκευασίας θα είναι κανονικά ο παραγωγός (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3 σχετικά με τον ορισμό του κατασκευαστή).
- 3) Σε ποιο κράτος μέλος και σε ποιον διατίθεται η συσκευασία; Εάν μια συσκευασία μεταφοράς διατίθεται για πρώτη φορά σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο κατασκευαστής της συσκευασίας, ο κατασκευαστής θα είναι ο παραγωγός μόνο εάν ο αποδέκτης είναι ο τελικός χρήστης του συσκευασμένου προϊόντος. Σε αντίθετη περίπτωση, παραγωγός θα είναι ο αποδέκτης.

Για παράδειγμα, η εταιρεία Α κατασκευάζει μεγάλα χαρτοκιβώτια χωρίς επωνυμία ή εμπορικό σήμα σε ένα κράτος μέλος. Η εταιρεία Α πωλεί τα κενά χαρτοκιβώτια στην εταιρεία Β στο ίδιο κράτος μέλος. Στη συγκεκριμένη συναλλαγή, παραγωγός είναι η εταιρεία Α. Ωστόσο, εάν το χαρτοκιβώτιο φέρει την επωνυμία ή το εμπορικό σήμα της εταιρείας Β, η εταιρεία Β καθίσταται ο παραγωγός στο εν λόγω κράτος μέλος. Εάν όμως η εταιρεία Β πωλήσει τα γεμισμένα χαρτοκιβώτια στην εταιρεία Γ σε άλλο κράτος μέλος, παραγωγός στο άλλο κράτος μέλος θα είναι η εταιρεία Γ. Τέλος, εάν τα χαρτοκιβώτια εξάγονται σε τρίτη χώρα, δεν θα υπάρχει παραγωγός σε κανένα κράτος μέλος, καθώς τα χαρτοκιβώτια δεν αναμένεται να καταστούν απορρίμματα στην ΕΕ.

Όσον αφορά τους παραγωγούς συσκευασιών προς πώληση, παραγωγός είναι ο οικονομικός φορέας που γεμίζει τις συσκευασίες και τις διαθέτει για πρώτη φορά στο έδαφος του κράτους μέλους. Για παράδειγμα, η εταιρεία Δ γεμίζει έναν περιέκτη με φρούτα και πωλεί το συσκευασμένο προϊόν σε σουπερμάρκετ στο ίδιο κράτος μέλος. Στην περίπτωση αυτή, η εταιρεία Δ θα θεωρείται παραγωγός στο εν λόγω κράτος μέλος, δεδομένου ότι διαθέτει τη συσκευασία για πρώτη φορά και η συσκευασία αναμένεται να καταστεί απόβλητο στο εν λόγω κράτος μέλος. Ωστόσο, εάν η εταιρεία Δ πωλεί τα συσκευασμένα φρούτα σε σουπερμάρκετ σε άλλο κράτος μέλος, παραγωγός θα είναι το σουπερμάρκετ στο εν λόγω κράτος μέλος, δεδομένου ότι θα διαθέσει τα συσκευασμένα φρούτα στην αγορά για πρώτη φορά στο εν λόγω κράτος μέλος, όπου και θα καταστούν απορρίμματα.

Στην περίπτωση που περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 15) στοιχείο δ), ο παραγωγός προσδιορίζεται ως ο κατασκευαστής, εισαγωγέας ή διανομέας που διαθέτει συσκευασμένα προϊόντα για πρώτη φορά άμεσα σε τελικούς χρήστες στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 23), «τελικός χρήστης» είναι ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί στην ΕΕ και στο οποίο διατέθηκε προϊόν, λόγω της ιδιότητάς του είτε ως καταναλωτή είτε ως επαγγελματία τελικού χρήστη, και το οποίο δεν διαθέτει περαιτέρω το εν λόγω προϊόν στην αγορά με τη μορφή που το προμηθεύτηκε. Σε συνέχεια του παραπάνω παραδείγματος, εάν η εταιρεία Δ διαθέτει διαδικτυακό κατάστημα στο οποίο πωλεί συσκευασμένα φρούτα στον τελικό χρήστη των φρούτων σε άλλο κράτος μέλος, η εταιρεία Δ θα είναι ο παραγωγός και πρέπει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού στο άλλο κράτος μέλος.

Επομένως, ο καθοριστικός παράγοντας θα είναι το αν ο επαγγελματίας τελικός χρήστης χρησιμοποιεί το προϊόν στην παραγωγή του και, ως εκ τούτου, δεν διαθέτει περαιτέρω το προϊόν με τη μορφή που το προμηθεύτηκε. Οι εταιρείες εφοδιαστικής που παραλαμβάνουν συσκευασμένα εμπορεύματα εισαγόμενα από τρίτες χώρες και ασκούν δραστηριότητες χειρισμού, όπως αποσυσκευασία ή επανασυσκευασία σε μικρότερες ποσότητες πριν από την αποστολή του συσκευασμένου προϊόντος, δεν πρέπει να θεωρούνται τελικοί χρήστες. Αντιθέτως, τελικός χρήστης είναι ο παραγωγός των συσκευασιών μεταφοράς σε περίπτωση επανασυσκευασίας του προϊόντος, μολονότι δεν έχει την κυριότητα των συσκευασμένων προϊόντων.

4. Ορισμός του εισαγωγέα και το καθεστώς υποκαταστήματος

Νομική διάταξη:

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 17) ορίζεται ο «εισαγωγέας» ως «κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στην Ένωση το οποίο θέτει συσκευασία τρίτης χώρας σε κυκλοφορία στην αγορά».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο ορισμός του εισαγωγέα βασίζεται στον ορισμό του «εισαγωγέα» στο άρθρο 3 σημείο 9) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020⁽¹²⁾ και θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τις γενικές ερμηνευτικές οδηγίες που προβλέπονται στον Γαλάζιο Οδηγό⁽¹³⁾. Από τον εν λόγω ορισμό συνάγεται το συμπέρασμα ότι πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις: α) εγκατάσταση στην ΕΕ και β) θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασιών ή συσκευασμένων προϊόντων προερχόμενων εκτός της ΕΕ.

Η έννοια της «εγκατάστασης» πρέπει να ερμηνεύεται ως η ύπαρξη καταχωρισμένης διεύθυνσης σε κράτος μέλος ώστε να διασφαλίζεται η δικαιοδοσία για την επιβολή της νομοθεσίας και την εποπτεία της αγοράς, καθώς και ως εγγύηση ότι υπάρχει υπεύθυνος φορέας εντός της Ένωσης για τη συμμόρφωση, την ιχνηλασιμότητα και τη λήψη διορθωτικών μέτρων.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, ένα υποκατάστημα δεν αποτελεί χωριστή νομική οντότητα και, δεδομένου ότι λειτουργεί μόνο υπό την ταυτότητα της μητρικής εταιρείας, δεν αναλαμβάνει ανεξάρτητα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις που συνάπτονται από υποκατάστημα είναι νομικά δεσμευτικές για τη μητρική εταιρεία.

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/42/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και (ΕΕ) αριθ. 305/2011 (ΕΕ L 169 της 25.6.2019, σ. 1).

⁽¹³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Ο «Γαλάζιος Οδηγός» σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τα προϊόντα 2022 (ΕΕ C 247 της 29.6.2022, σ. 1).

Σύμφωνα με την ενωσιακή και την εθνική φορολογική νομοθεσία, ένα υποκατάστημα θεωρείται συνήθως μόνιμη εγκατάσταση ⁽¹⁴⁾ για φορολογικούς σκοπούς. Ωστόσο, οι φορολογικές υποχρεώσεις και η φορολογική καταχώριση δεν επιφέρουν χωριστή νομική προσωπικότητα και δεν μεταβάλλουν το καθεστώς των υποκαταστημάτων για σκοπούς συμμόρφωσης με τις κανονιστικές διατάξεις. Αρκετές αποφάσεις του ΔΕΕ ⁽¹⁵⁾ επιβεβαιώνουν ότι η μόνιμη εγκατάσταση δεν ισοδυναμεί με σύσταση εταιρείας.

Δεδομένου ότι ένα υποκατάστημα στερείται χωριστής νομικής προσωπικότητας, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί εισαγωγέας βάσει του ΚΣΑΣ. Η απαίτηση της «εγκατάστασης» αφορά φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί στην ΕΕ και όχι απλώς υποκατάστημα. Ένα υποκατάστημα μπορεί να καταστεί χωριστή νομική οντότητα (δηλαδή θυγατρική) εφόσον έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, έχει ίδια νομική προσωπικότητα, ασκεί δικαιώματα, αναλαμβάνει υποχρεώσεις και μπορεί να κατέχει περιουσιακά στοιχεία, να ενάγει και να ενάγεται ανεξάρτητα.

Ως εκ τούτου, ένας κατασκευαστής τρίτης χώρας που διαθέτει μόνο υποκατάστημα στην ΕΕ πρέπει είτε να συστήσει θυγατρική στην ΕΕ είτε να διορίσει εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 19), εάν αυτό απαιτείται από το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου διαθέτει συσκευασίες ή συσκευασμένα προϊόντα για πρώτη φορά.

Το ίδιο σκεπτικό ισχύει και για το ερώτημα του αν ένα υποκατάστημα φυσικού ή νομικού προσώπου τρίτης χώρας μπορεί να είναι «διανομέας», όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 18).

Οι υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού που προβλέπονται στον ΚΣΑΣ ισχύουν για τους «παραγωγούς» (κατασκευαστές, εισαγωγείς ή διανομείς) που διαθέτουν για πρώτη φορά συσκευασίες ή συσκευασμένα προϊόντα στο έδαφος κράτους μέλους (βλ. σημείο 4 του παρόντος εγγράφου). Ο κανονισμός δεν επεκτείνει ρητά τις υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού σε οντότητες οι οποίες είναι μόνο εγγεγραμμένες στα μητρώα υποκείμενων σε ΦΠΑ ή έχουν μόνιμη εγκατάσταση χωρίς νομική προσωπικότητα. Το επιχείρημα ότι η εγγραφή στα μητρώα υποκείμενων σε ΦΠΑ ισοδυναμεί από μόνη της με «εγκατάσταση» για τους σκοπούς των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού θα αντέβαινε στον εναρμονισμένο ορισμό του εισαγωγέα που προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 17). Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν πρόσθετες απαιτήσεις που υπονομεύουν την εναρμόνιση της έννοιας του παραγωγού και του εισαγωγέα βάσει του ΚΣΑΣ.

5. Επιβολή περιορισμών όσον αφορά τις PFAS σε συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και εξάντληση των αποθεμάτων

Νομικές διατάξεις:

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 13) ο «κατασκευαστής» ορίζεται ως το «φυσικό ή νομικό πρόσωπο» που «αναθέτει σε τρίτον τον σχεδιασμό ή την κατασκευή συσκευασίας ή συσκευασμένου προϊόντος υπό τη δική του επωνυμία ή το δικό του εμπορικό σήμα, ανεξάρτητα από το αν είναι ορατό στη συσκευασία ή στο συσκευασμένο προϊόν τυχόν άλλο εμπορικό σήμα [...]».

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 10), η «θέση σε κυκλοφορία στην αγορά» ορίζεται ως «η πρώτη φορά κατά την οποία μια συσκευασία, είτε άδεια είτε με προϊόν, διατίθεται στην αγορά της Ένωσης». Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 11), η «διάθεση στην αγορά στο έδαφος του κράτους μέλους» ορίζεται ως «κάθε προσφορά συσκευασίας, είτε άδειας είτε με προϊόν, για διανομή, κατανάλωση ή χρήση [...] είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν».

Το άρθρο 5 παράγραφος 5 αναφέρει τα εξής: «Από τις 12 Αυγούστου 2026, συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα δεν τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά εάν περιέχουν υπερφθοριωμένες και πολυφθοριωμένες αλκυλιωμένες ουσίες (PFAS) σε συγκέντρωση ίση με τις ακόλουθες οριακές τιμές ή μεγαλύτερη, στον βαθμό που η θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασιών που περιέχουν τέτοια συγκέντρωση PFAS δεν απαγορεύεται σύμφωνα με άλλη νομική πράξη της Ένωσης:

- α) 25 ppb για οποιαδήποτε PFAS κατόπιν μέτρησης με στοχευμένη ανάλυση PFAS (οι πολυμερείς PFAS εξαιρούνται από την ποσοτικοποίηση)·
- β) 250 ppb για το άθροισμα των PFAS που μετράται ως το άθροισμα στοχευμένης ανάλυσης PFAS, κατά περίπτωση με προηγούμενη αποικοδόμηση πρόδρομων ουσιών (οι πολυμερείς PFAS εξαιρούνται από την ποσοτικοποίηση)· και

⁽¹⁴⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 5 του υποδείγματος φορολογικής σύμβασης του ΟΟΣΑ, ως «μόνιμη εγκατάσταση» νοείται ο καθορισμένος τόπος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μέσω του οποίου διεξάγονται οι εργασίες της επιχείρησης εν όλω ή εν μέρει. Ο όρος περιλαμβάνει κυρίως: α) έδρα διοίκησης, β) υποκατάστημα, γ) και γραφείο [...].

⁽¹⁵⁾ Απόφαση της 7ης Απριλίου 2022, Berlin Chemie, C-333/20, EU:C:2022:291· απόφαση της 13ης Ιουνίου 2024, Adient, C-533/22, EU:C:2024:501.

- γ) 50 ppm για PFAS (συμπεριλαμβανομένων των πολυμερών PFAS): εάν το συνολικό φθόριο υπερβαίνει τα 50 mg/kg, ο κατασκευαστής, ο εισαγωγέας ή ο κατάντη χρήστης όπως ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3, σημεία 9, 11 και 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006, παρέχει, κατόπιν αιτήματος, στον κατασκευαστή ή στον εισαγωγέα, όπως ορίζονται αντίστοιχα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημεία 13 και 17 του παρόντος κανονισμού, αποδεικτικά στοιχεία για την ποσότητα φθορίου που σύμφωνα με μετρήσεις περιέχεται είτε σε PFAS είτε σε μη PFAS προκειμένου να συντάξουν τον τεχνικό φάκελο που αναφέρεται στο παράρτημα VII του παρόντος κανονισμού».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα είναι συσκευασίες που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα ή βρίσκονται ήδη σε επαφή με τρόφιμα και προορίζονται για τον σκοπό αυτόν, σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ για τα τρόφιμα.

Οι αρχές εποπτείας που αναφέρονται στον ΚΣΑΣ, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020 για τους κανόνες εποπτείας της αγοράς, είναι αρμόδιες για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα όρια των PFAS.

Υπάρχουν διάφορα πρωτόκολλα και μεθοδολογίες για τον έλεγχο της παρουσίας PFAS σε διάφορες μήτρες, αλλά δεν υπάρχει μεθοδολογία, εναρμονισμένη σε επίπεδο ΕΕ, για τις PFAS στις συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα. Στο πλαίσιο αυτό, συνιστάται η ακόλουθη σταδιακή προσέγγιση, με βάση τις πλέον σύγχρονες αναλυτικές ικανότητες και μια μεταανάλυση των δοκιμών PFAS στις σχετικές μήτρες, με στόχο την επιβολή των ορίων PFAS από την ημερομηνία εφαρμογής τους, ήτοι από τις 12 Αυγούστου 2026:

- 1) Ποσοτικός προσδιορισμός ολικού φθορίου (TF) (στάδιο 1): Εάν το TF είναι μικρότερο από 50 mg/kg ⁽¹⁶⁾, το δείγμα μπορεί να θεωρηθεί συμμορφούμενο.
- 2) Εάν το TF υπερβαίνει τα 50 mg/kg, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέθοδοι όπως η πυρόλυση-GC/MS προκειμένου να διαπιστωθεί αν το φθόριο είναι οργανικό (PFAS) ή ανόργανο στο στάδιο 2. Εάν το οργανικό φθόριο είναι χαμηλότερο από 50 mg/kg, το δείγμα μπορεί να θεωρηθεί συμμορφούμενο.
- 3) Συνιστάται η άμεση ανάλυση TOP (ολικών οξειδωσιμων προδρόμων ουσιών) για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με το όριο συγκέντρωσης των 25 µg/kg ⁽¹⁷⁾ και των 250 µg/kg στο στάδιο 3.

Με βάση τα στοιχεία που έχει επί του παρόντος στη διάθεσή της η Επιτροπή, όλα τα δείγματα που βρίσκονται συμμορφούμενα με τη δοκιμή (1) είναι συμμορφούμενα και με τις δοκιμές (2) και (3).

Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 στους ελέγχους που διενεργούνται για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τους κανόνες για τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 5 του ΚΣΑΣ.

Όσον αφορά τις συσκευασίες που περιέχουν PFAS και έχουν παραχθεί πριν από τη 12η Αυγούστου 2026, ο ΚΣΑΣ δεν προβλέπει μεταβατική περίοδο για την εξάντληση των αποθεμάτων. Ως εκ τούτου, οι συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά μετά τη 12η Αυγούστου 2026 πρέπει να συμμορφώνονται με τα όρια PFAS που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό, ενώ οι συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από τη 12η Αυγούστου 2026 μπορούν να παραμείνουν στην αγορά και δεν χρειάζεται να αποσυρθούν. Δεν προβλέπονται εξαιρέσεις όσον αφορά τις συσκευασίες που περιέχουν ανακυκλωμένο υλικό.

Γενικά, οι συσκευασίες προς πώληση και οι ομαδοποιημένες συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά αφού γεμιστούν, καθότι τα τελικά στάδια επεξεργασίας, όπως οι διαδικασίες σφράγισης, μπορούν να επηρεάσουν τη συμμόρφωση της συσκευασίας, ενώ οι συσκευασίες μεταφοράς και εξυπηρέτησης τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά κενές.

Σύμφωνα με τον Γαλάζιο Οδηγό σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τα προϊόντα ⁽¹⁸⁾, η διάθεση ενός προϊόντος στην αγορά προϋποθέτει την ύπαρξη προσφοράς ή συμφωνίας μεταξύ των μερών σχετικά με «τη μεταβίβαση της κυριότητας, της κατοχής ή κάθε άλλου δικαιώματος ιδιοκτησίας». Αυτό μπορεί να πραγματοποιείται «είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν» μόλις ολοκληρωθεί το στάδιο κατασκευής του προϊόντος. Κατά συνέπεια, ένας κατασκευαστής θα μπορούσε να θέσει σε κυκλοφορία στην αγορά κενές ή γεμισμένες συσκευασίες που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα απλώς και μόνο με τη μεταβίβαση της νόμιμης κατοχής. Όσον αφορά τις εισαγόμενες συσκευασίες ή τα εισαγόμενα συσκευασμένα προϊόντα, η αντίστοιχη χρονοσφραγίδα είναι η «θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία» στο τέλος του τελωνειακού καθεστώτος.

⁽¹⁶⁾ mg/kg = ppm.

⁽¹⁷⁾ µg/kg = ppb.

⁽¹⁸⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής Ο «Γαλάζιος Οδηγός» σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τα προϊόντα 2022 (ΕΕ C 247 της 29.6.2022, σ. 1).

6. Ημερομηνία εφαρμογής της απαίτησης διασφάλισης ότι οι συσκευασίες είναι ανακυκλώσιμες

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 6 παράγραφος 1: «Όλες οι συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά είναι ανακυκλώσιμες».

Άρθρο 6 παράγραφος 2: «Οι συσκευασίες θεωρούνται ανακυκλώσιμες εάν πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) έχουν σχεδιαστεί με στόχο την ανακύκλωση υλικών, η οποία καθιστά δυνατή τη χρήση των προκυπτουσών δευτερογενών πρώτων υλών· αυτές οι δευτερογενείς πρώτες ύλες πρέπει να είναι επαρκούς ποιότητας σε σύγκριση με το αρχικό υλικό ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υποκαταστήσουν πρωτογενείς πρώτες ύλες, σύμφωνα με την παράγραφο 4· και
- β) όταν μετατρέπονται σε απόβλητα, μπορούν να υποβάλλονται σε χωριστή συλλογή, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφοι 1 και 5, σε διαλογή σε συγκεκριμένες ροές αποβλήτων χωρίς να επηρεάζεται η ανακυκλωσιμότητα άλλων ροών αποβλήτων και να ανακυκλώνονται σε ευρεία κλίμακα, με βάση τη μεθοδολογία που έχει καθοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

Οι συσκευασίες που συμμορφώνονται με τις εκδιδόμενες σύμφωνα με την παράγραφο 4 κατ' εξουσιοδότηση πράξεις θεωρείται ότι συμμορφώνονται με την προϋπόθεση που αναφέρεται στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Οι συσκευασίες που συμμορφώνονται με τις εκδιδόμενες σύμφωνα με την παράγραφο 4 κατ' εξουσιοδότηση πράξεις και τις εκδιδόμενες σύμφωνα με την παράγραφο 5 εκτελεστικές πράξεις θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2030 ή 24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.

Το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2035 ή, σε ό,τι αφορά την απαίτηση για ανακύκλωση σε ευρεία κλίμακα, από την 1η Ιανουαρίου 2035 ή πέντε έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 5, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, όλες οι συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά πρέπει να είναι ανακυκλώσιμες χωρίς να προβλέπεται συγκεκριμένη προθεσμία για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, γεγονός που σημαίνει ότι εφαρμόζεται από τη 12η Αυγούστου 2026.

Το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) «εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2030 ή 24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που εκδίδονται δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη». Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4, η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η οποία θα εναρμονίσει πλήρως τις απαιτήσεις σχεδιασμού για ανακύκλωση και τη σχετική μεθοδολογία αξιολόγησης, θα πρέπει να εκδοθεί από την Επιτροπή έως την 1η Ιανουαρίου 2028.

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 είναι παρεμφερές με μια βασική απαίτηση του παραρτήματος II σημείο 3 στοιχείο α) της οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (στο εξής: ΟΣΑΣ), η οποία αφορά τις συσκευασίες που είναι ανακτήσιμες υπό μορφή ανακύκλωσης υλικών, αλλά δεν είναι η ίδια απαίτηση. Για παράδειγμα, παρόλο που η ΟΣΑΣ περιείχε «βασικές απαιτήσεις» σχετικά με τη σύνθεση και τον σχεδιασμό των συσκευασιών, δεν θέσπισε ενιαία υποχρέωση κατάρτισης τεχνικού φακέλου που να συνδέεται με εναρμονισμένα κριτήρια ανακυκλωσιμότητας. Επίσης, η διατύπωση της βασικής απαίτησης που αφορά «συσκευασίες ανακτήσιμες υπό μορφή ανακύκλωσης υλικών» [παράρτημα II σημείο 3 στοιχείο α) της ΟΣΑΣ] ήταν ασαφής και η νομική εφαρμογή της είναι δυσχερής. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι, έως την ημερομηνία εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΚΣΑΣ σχετικά με τις απαιτήσεις σχεδιασμού για ανακύκλωση, οι κατασκευαστές πρέπει να συμμορφώνονται μόνο με απαιτήσεις σύμφωνες με την ΟΣΑΣ και τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα (π.χ. EN 13430: 2004 — Απαιτήσεις για ανακτήσιμη συσκευασία με ανακύκλωση υλικού ⁽¹⁹⁾).

⁽¹⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ C 44 της 19.2.2005).

Από την έκδοση της κατ' εξουσιοδότηση πράξης δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 4 και μετά, οι κατασκευαστές θα έχουν στη διάθεσή τους 24 μήνες για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις σχεδιασμού για ανακύκλωση και να διασφαλίσουν ότι μόνο συσκευασίες που είναι ανακυκλώσιμες κατά την έννοια του ΚΣΑΣ τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά. Εάν η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξη τεθεί σε ισχύ μετά την 1η Ιανουαρίου 2028, οι απαιτήσεις εφαρμόζονται 24 μήνες μετά την ημερομηνία αυτή.

Οι κατασκευαστές δεν χρειάζεται να διενεργήσουν τη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 38 και το παράρτημα VII του ΚΣΑΣ για την ανακυκλωσιμότητα έως την έναρξη ισχύος της/των κατ' εξουσιοδότηση πράξης/-ων δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 4 του ΚΣΑΣ.

7. Εξαιρέσεις από τους στόχους ανακυκλωμένου περιεχομένου

Νομικές διατάξεις:

Αιτιολογική σκέψη 50: «Τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και περιέχουν ανακυκλωμένο πλαστικό υλικό πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1616 της Επιτροπής, ο οποίος περιλαμβάνει απαιτήσεις για τις τεχνολογίες ανακύκλωσης. Όσον αφορά τις πλαστικές συσκευασίες, με εξαίρεση τις πλαστικές συσκευασίες που κατασκευάζονται από τερεφθαλικό πολυαιθυλένιο (PET), ενδείκνυται να αξιολογείται εκ νέου η διαθεσιμότητα κατάλληλων τεχνολογιών ανακύκλωσης για τις εν λόγω πλαστικές συσκευασίες σε ικανό χρόνο πριν από την ημερομηνία εφαρμογής των σχετικών απαιτήσεων για το ανακυκλωμένο περιεχόμενο. Η εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει επίσης να καλύπτει την κατάσταση αδειοδότησης βάσει των συναφών ενωσιακών κανόνων και την εγκατάσταση, σε πρακτικό επίπεδο, των εν λόγω τεχνολογιών. Βάσει της εν λόγω αξιολόγησης, ενδέχεται να υπάρξει ανάγκη να προβλεφθούν παρεκκλίσεις από τις απαιτήσεις ανακυκλωμένου περιεχομένου για συγκεκριμένες ευαίσθητες στην επαφή πλαστικές συσκευασίες ή να τροποποιηθεί ο κατάλογος των εξαιρέσεων που περιέχεται στον παρόντα κανονισμό. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ».

Στο άρθρο 7 παράγραφος 5 αναφέρεται ότι «[ο]ι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται σε:

- α) πλαστικές συσκευασίες που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα όταν η ποσότητα ανακυκλωμένου περιεχομένου συνιστά απειλή για την ανθρώπινη υγεία και έχει ως αποτέλεσμα τη μη συμμόρφωση των συσκευασμένων προϊόντων με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1935/2004·
- β) οποιοδήποτε πλαστικό μέρος αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 5 % του συνολικού βάρους ολόκληρης της μονάδας συσκευασίας».

Άρθρο 7 παράγραφος 12: «Έως την 1η Ιανουαρίου 2028, η Επιτροπή αξιολογεί την ανάγκη παρεκκλίσεων από τα ελάχιστα ποσοστά ανακυκλωμένου περιεχομένου που ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και δ) για συγκεκριμένες πλαστικές συσκευασίες ή την ανάγκη επανεξέτασης του καταλόγου εξαιρέσεων που ορίζεται στην παράγραφο 4 για συγκεκριμένες πλαστικές συσκευασίες».

Με βάση την αξιολόγηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, όταν κατάλληλες τεχνολογίες ανακύκλωσης πλαστικών συσκευασιών δεν έχουν εγκριθεί βάσει των σχετικών ενωσιακών κανόνων ή δεν διατίθενται επαρκώς στην πράξη, λαμβανομένων υπόψη τυχόν απαιτήσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια, ιδίως όσον αφορά τις ευαίσθητες στην επαφή πλαστικές συσκευασίες, συμπεριλαμβανομένων των συσκευασιών τροφίμων, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 64 για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού με σκοπό:

- α) την πρόβλεψη παρεκκλίσεων από το πεδίο εφαρμογής, το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής ή το επίπεδο του ελάχιστου ποσοστού που ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και δ) του παρόντος άρθρου για συγκεκριμένες πλαστικές συσκευασίες· και
- β) κατά περίπτωση, την τροποποίηση του καταλόγου των εξαιρέσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Το άρθρο 7 παράγραφος 5 θεσπίζει ειδικές εξαιρέσεις από την υποχρέωση ανακυκλωμένου περιεχομένου. Η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 5 στοιχείο α) αφορά πλαστικές συσκευασίες που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα όταν η ποσότητα ανακυκλωμένου περιεχομένου συνιστά απειλή για την ανθρώπινη υγεία και έχει ως αποτέλεσμα τη μη συμμόρφωση των συσκευασμένων προϊόντων με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1935/2004⁽²⁰⁾. Η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 5 στοιχείο β) αφορά πλαστικά μέρη που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 5 % του συνολικού βάρους της μονάδας συσκευασίας. Η έννοια των «πλαστικών μερών» θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τον ορισμό της σύνθετης συσκευασίας στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 24) του ΚΣΑΣ.

Αμφότερες οι εξαιρέσεις ισχύουν άμεσα και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζεται να χορηγούνται ειδικά από την Επιτροπή ή από τις εθνικές αρμόδιες αρχές. Προκειμένου να εφαρμοστούν οι εξαιρέσεις, ο κατασκευαστής πρέπει να τεκμηριώσει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των εξαιρέσεων στον τεχνικό φάκελο, παρέχοντας τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. σχετικά με την απουσία εγκεκριμένων τεχνολογιών ανακύκλωσης).

⁽²⁰⁾ ΕΕ L 338 της 13.11.2004, σ. 4.

Για να εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 7 παράγραφος 5 στοιχείο α), ο τεχνικός φάκελος πρέπει να προσδιορίζει, για κάθε πλαστικό μέρος που αντιπροσωπεύει το 5 % ή περισσότερο του συνολικού βάρους της μονάδας συσκευασίας, το πολυμερές που χρησιμοποιείται. Λαμβανομένων υπόψη της προβλεπόμενης χρήσης της συσκευασίας και του στόχου, ο τεχνικός φάκελος πρέπει να επιβεβαιώνει ότι:

- «στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1616 δεν παρατίθεται κατάλληλη τεχνολογία ανακύκλωσης για το εν λόγω πολυμερές» και
- «δεν υπάρχει διαθέσιμη τεχνολογία ανακύκλωσης σε βιομηχανική κλίμακα για την κατασκευή του εν λόγω πολυμερούς σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 του εν λόγω κανονισμού».

Τέλος, η Επιτροπή θα αξιολογήσει έως την 1η Ιανουαρίου 2028 την ανάγκη χορήγησης περαιτέρω εξαιρέσεων από τις υποχρεώσεις ανακυκλωμένου περιεχομένου για τις πλαστικές συσκευασίες ή την ανάγκη αναθεώρησης των υφιστάμενων εξαιρέσεων που παρατίθενται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 του ΚΣΑΣ.

8. Ευελιξία των κρατών μελών να απαιτούν λιπασματοποιήσιμες συσκευασίες και τεκμήριο συμμόρφωσης

Νομικές διατάξεις:

Αιτιολογική σκέψη 53: «Η ροή βιολογικών αποβλήτων μολύνεται συχνά με συμβατικά πλαστικά υλικά και οι ροές ανακύκλωσης υλικών μολύνονται συχνά με λιπασματοποιήσιμα πλαστικά υλικά. Αυτή η διασταυρούμενη μόλυνση οδηγεί σε σπατάλη πόρων και χαμηλότερη ποιότητα δευτερογενών πρώτων υλών και θα πρέπει να προλαμβάνεται στην πηγή. Λαμβανομένης υπόψη αυτής της ανησυχίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν την κατάλληλη διαχείριση των αποβλήτων στο έδαφός τους για τις λιπασματοποιήσιμες συσκευασίες. Δεδομένου ότι η ενδεδειγμένη οδός απόρριψης για τις λιπασματοποιήσιμες πλαστικές συσκευασίες προκαλεί ολοένα μεγαλύτερη σύγχυση στους καταναλωτές, δικαιολογείται και είναι αναγκαίο να θεσπιστούν σαφείς και κοινοί κανόνες σχετικά με τη χρήση των λιπασματοποιήσιμων πλαστικών συσκευασιών, καθιστώντας την υποχρεωτική μόνον όταν αποφέρει σαφές όφελος για το περιβάλλον ή την υγεία του ανθρώπου. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν η χρήση των λιπασματοποιήσιμων συσκευασιών συμβάλλει στη συλλογή ή την απόρριψη βιολογικών αποβλήτων, παραδείγματος χάρι για προϊόντα στα οποία ο διαχωρισμός μεταξύ του περιεχομένου και της συσκευασίας είναι ιδιαίτερα πολύπλοκος, όπως οι φακελίσκοι τσαγιού».

Αιτιολογική σκέψη 54: «Όσον αφορά περιορισμένο αριθμό εφαρμογών συσκευασιών που κατασκευάζονται από βιοαποδομήσιμα πλαστικά πολυμερή, υπάρχει αποδείξιμο περιβαλλοντικό όφελος από τη χρήση λιπασματοποιήσιμων συσκευασιών, οι οποίες εισέρχονται σε εγκαταστάσεις λιπασματοποίησης, μεταξύ άλλων σε εγκαταστάσεις αναερόβιας χώνευσης υπό ελεγχόμενες συνθήκες. Επιπλέον, όταν ένα κράτος μέλος εφαρμόζει το άρθρο 22 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και το εν λόγω κράτος μέλος διαθέτει κατάλληλα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και υποδομές επεξεργασίας αποβλήτων, το εν λόγω κράτος μέλος θα πρέπει να έχει ευελιξία να αποφασίσει αν θα επιτρέπεται η διάθεση στο έδαφός τους για πρώτη φορά λιπασματοποιήσιμων συσκευασιών για μονάδες μίας μερίδας για σύστημα παρασκευής καφέ, τσαγιού ή άλλου ροφήματος που αποτελούνται από υλικό συσκευασίας που δεν είναι μέταλλο, πολύ λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς και λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς και η διάθεση στο έδαφός τους για πρώτη φορά άλλων συσκευασιών που υπόκειντο σε απαίτηση να είναι λιπασματοποιήσιμες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση των καταναλωτών όσον αφορά την ορθή οδό απόρριψης, και λαμβανομένου υπόψη του περιβαλλοντικού οφέλους από την κυκλικότητα του άνθρακα, όλες οι άλλες συσκευασίες θα πρέπει να καταλήγουν σε ανακύκλωση υλικών και ο σχεδιασμός αυτών των συσκευασιών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι δεν επηρεάζεται η ανακυκλωσιμότητα των υπόλοιπων ροών αποβλήτων».

Αιτιολογική σκέψη 56: «Όπως περιγράφεται στο “πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για τις πλαστικές ύλες βιολογικής προέλευσης και τις βιοαποδομήσιμες και λιπασματοποιήσιμες πλαστικές ύλες”, το οποίο παρουσιάζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 2022, η συμμόρφωση με τα πρότυπα βιομηχανικής λιπασματοποίησης δεν συνεπάγεται αποσύνθεση στην οικιακή λιπασματοποίηση. Στη βιομηχανική λιπασματοποίηση, οι απαιτούμενες συνθήκες είναι υψηλές θερμοκρασίες και υψηλά επίπεδα υγρασίας. Στην κατ’ οίκον λιπασματοποίηση, η οποία εκτελείται από ιδιώτες, μεταξύ άλλων σε επίπεδο κοινότητας, οι πραγματικές συνθήκες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις τοπικές κλιματικές συνθήκες και τις πρακτικές των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος η βιοαποδόμηση στην κατ’ οίκον λιπασματοποίηση να είναι βραδύτερη από ό,τι στη βιομηχανική λιπασματοποίηση ή να μην ολοκληρώνεται. Ειδικότερα, η κατ’ οίκον λιπασματοποίηση πλαστικών συσκευασιών θα πρέπει να εξετάζεται ως δυνατότητα μόνο για ειδικές εφαρμογές και στο πλαίσιο ειδικών τοπικών συνθηκών υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών».

Άρθρο 9 παράγραφος 2: «Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφος 1, όταν τα κράτη μέλη επιτρέπουν απόβλητα με παρεμφερή χαρακτηριστικά βιοαποδομησιμότητας και δυνατότητας λιπασματοποίησης με εκείνα των βιολογικών αποβλήτων,

σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/EK, να συλλέγονται μαζί με βιολογικά απόβλητα και διατίθενται κατάλληλα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και υποδομές επεξεργασίας αποβλήτων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι λιπασματοποιησιμες συσκευασίες εισέρχονται στη ροή διαχείρισης βιολογικών αποβλήτων, τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν τη διάθεση των ακόλουθων συσκευασιών στο έδαφός τους για πρώτη φορά μόνον εάν αυτές είναι λιπασματοποιησιμες:

- α) συσκευασίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 1) στοιχείο ζ) αποτελούμενες από υλικό που δεν είναι μέταλλο, πολύ λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς και λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς·
- β) συσκευασίες πλην εκείνων που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου για τις οποίες το κράτος μέλος έχει ήδη απαιτήσει να είναι λιπασματοποιησιμες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν αν συσκευασίες πέραν των μορφών συσκευασίας που παρατίθενται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) θα πρέπει να είναι λιπασματοποιησιμες στο έδαφός τους έως τις 12 Αυγούστου 2026. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν μόνο ότι οι εν λόγω πρόσθετες λιπασματοποιησιμες μορφές συσκευασίας είναι βιομηχανικώς λιπασματοποιησιμες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν με σαφήνεια στους οικονομικούς φορείς και στο ευρύ κοινό, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τυχόν εθνικούς κανόνες που καθιστούν υποχρεωτική τη λιπασματοποιησιμότητα για πρόσθετα είδη συσκευασίας, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγχυση. Συνιστάται στα κράτη μέλη να καταρτίζουν αναλυτικούς καταλόγους των εν λόγω ειδών και να τους δημοσιοποιούν, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις επισημάνσης και λιπασματοποιησιμότητας.

Ο κανονισμός επιτρέπει μεν την κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα για περιορισμένο αριθμό πλαστικών συσκευασιών που απαριθμούνται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 ώστε να αντικατοπτρίζονται καταστάσεις στις οποίες τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα ως μία από τις επιλογές διαχείρισης βιολογικών αποβλήτων, ωστόσο η κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα θα πρέπει να εξετάζεται μόνο στο πλαίσιο ειδικών τοπικών συνθηκών και να εφαρμόζεται υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κοινοποιούν με σαφήνεια στους οικονομικούς φορείς και στο ευρύ κοινό, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τυχόν εθνικούς κανόνες που καθιστούν υποχρεωτική την κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγχυση. Συνιστάται στα κράτη μέλη να καταρτίζουν αναλυτικούς καταλόγους των εν λόγω ειδών και να τους δημοσιοποιούν, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις επισημάνσης και λιπασματοποιησιμότητας.

Ο ΚΣΑΣ επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθιστούν υποχρεωτική την κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα πριν από την έγκριση των σχετικών εναρμονισμένων προτύπων, ή ακόμη και ελλείψει αυτών.

Όσον αφορά το τεκμήριο συμμόρφωσης των κατ' οίκον λιπασματοποιησιμων συσκευασιών, οι κατασκευαστές μπορούν να χρησιμοποιούν τυχόν υφιστάμενα εθνικά πρότυπα για την κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα και υφιστάμενα συστήματα πιστοποίησης προκειμένου να αποδείξουν τη συμμόρφωση με το άρθρο 9, ωστόσο οι εν λόγω πιστοποιήσεις δεν δημιουργούν τεκμήριο συμμόρφωσης με την απαίτηση λιπασματοποιησιμότητας.

Έως τις 12 Φεβρουαρίου 2026, η Επιτροπή θα ζητήσει από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης να δημιουργήσουν ένα νέο πρότυπο σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την κατ' οίκον λιπασματοποιησιμότητα, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6.

Το υφιστάμενο πρότυπο EN 13432 για τη βιομηχανική λιπασματοποίηση⁽²¹⁾ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός έως ότου εγκριθεί το νέο πρότυπο. Ωστόσο, το τεκμήριο συμμόρφωσης με τα νέα εναρμονισμένα πρότυπα για τις λιπασματοποιησιμες συσκευασίες θα είναι και πάλι δυνατό μόνο από την ημερομηνία κατά την οποία η νέα απόφαση που θα απαριθμεί τα σχετικά εναρμονισμένα πρότυπα θα δημοσιευτεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, όπως ζητήθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6.

9. Ορισμός των όρων «διαπερατό» και «μαλακό μετά τη χρήση» στο πλαίσιο των λιπασματοποιησιμων συσκευασιών

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 προβλέπει τα εξής: «Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

- στ) διαπερατό φακελάκι τσαγιού, καφέ ή άλλου ροφήματος ή μαλακή μετά τη χρήση συστήματος μονάδα μιας μερίδας που περιέχει τσάι, καφέ ή άλλο ρόφημα και που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί και να απορριφθεί μαζί με το προϊόν».

⁽²¹⁾ Συσκευασία — «Απαιτήσεις για συσκευασία ανακτώμενη μέσω πολτοποίησης και βιοαποδόμησης — Σχήμα δοκιμής και κριτήρια αξιολόγησης για την τελική αποδοχή της συσκευασίας».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Το άρθρο 9 παράγραφος 1 είναι διάταξη ουδέτερη ως προς τα υλικά και θα μπορούσε να αφορά διαπερατά φακελάκια τσαγιού, καφέ ή άλλου ροφήματος ή μαλακές μετά τη χρήση μονάδες μίας μερίδας κατασκευασμένες από οποιοδήποτε υλικό, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων μίας μερίδας με βάση το χαρτί. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 9 και έως τις 12 Φεβρουαρίου 2028, οι εν λόγω συσκευασίες πρέπει να έχουν σχεδιαστεί με στόχο τη λιπασματοποίηση.

10. Ελαχιστοποίηση συσκευασιών*Νομικές διατάξεις:*

Αιτιολογική σκέψη 60: «[...] Παρότι η εμπορία και η αποδοχή από τους καταναλωτές εξακολουθούν να είναι σημαντικές για τον σχεδιασμό των συσκευασιών, δεν θα πρέπει να αποτελούν μέρος των κριτηρίων επιδόσεων και να δικαιολογούν καθαυτές την αύξηση του βάρους και του όγκου των συσκευασιών. [...]».

Άρθρο 10 παράγραφος 1: «Έως την 1η Ιανουαρίου 2030, ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας διασφαλίζει ότι οι συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε το βάρος και ο όγκος τους να μειώνονται στο ελάχιστο που απαιτείται για να διασφαλίζεται η λειτουργικότητά τους, λαμβανομένων υπόψη του σχήματος και του υλικού από το οποίο κατασκευάζονται».

Άρθρο 10 παράγραφος 2: «Ο κατασκευαστής ή εισαγωγέας διασφαλίζει ότι οι συσκευασίες που δεν συμμορφούνται προς τα κριτήρια επιδόσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV [...] δεν τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά, εκτός εάν [...]».

Το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) προβλέπει δύο εξαιρέσεις, και συγκεκριμένα:

- α) ο σχεδιασμός της συσκευασίας προστατεύεται δυνάμει κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 6/2002 του Συμβουλίου ή δυνάμει δικαιωμάτων επί σχεδίων και υποδειγμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 98/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων διεθνών συμφωνιών με ισχύ σε ένα από τα κράτη μέλη, ή το σχήμα της συσκευασίας αποτελεί εμπορικό σήμα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών σημάτων που είναι καταχωρισμένα βάσει διεθνών συμφωνιών με ισχύ σε ένα από τα κράτη μέλη, τα δικαιώματα επί σχεδίων και υποδειγμάτων και τα εμπορικά σήματα προστατεύονται πριν από τις 11 Φεβρουαρίου 2025, και η εφαρμογή των απαιτήσεων του παρόντος άρθρου επηρεάζει τον σχεδιασμό της συσκευασίας κατά τρόπο που μεταβάλλει τον νωτερικό ή τον ατομικό χαρακτήρα της, ή το εμπορικό σήμα κατά τέτοιο τρόπο ώστε αυτό να μην καθιστά πλέον εφικτή τη διάκριση του συγκεκριμένου προϊόντος από προϊόντα άλλων επιχειρήσεων· ή
- β) το συσκευασμένο προϊόν ή ποτό προστατεύεται από γεωγραφική ένδειξη σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, όπως βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τον οίνο, του κανονισμού (ΕΕ) 2019/787 για τα αλκοολούχα ποτά ή του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2411 για χειροτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα, ή καλύπτεται από σύστημα ποιότητας όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1143.

Άρθρο 10 παράγραφος 3: «Έως τις 12 Φεβρουαρίου 2027, η Επιτροπή ζητεί από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, να καταρτίσουν ή να επικαιροποιήσουν, κατά περίπτωση, εναρμονισμένα πρότυπα για τον καθορισμό της μεθόδου υπολογισμού και μέτρησης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που αφορούν την ελαχιστοποίηση των συσκευασιών δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Για τους πλέον συνηθισμένους τύπους και μορφές συσκευασίας, τα εν λόγω πρότυπα θα πρέπει να καθορίζουν τα μέγιστα επαρκή όρια βάρους και όγκου και, κατά περίπτωση, το πάχος των τοιχωμάτων και τον μέγιστο κενό χώρο».

Παράρτημα IV μέρος Α σημείο 4: «Λειτουργικότητα της συσκευασίας: Ο σχεδιασμός της συσκευασίας διασφαλίζει τη λειτουργικότητά της, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό του προϊόντος και τις ιδιαιτερότητες που οδηγούν στην πώλησή του, όπως είναι οι πωλήσεις για προσφορά δώρου ή εποχιακές εκδηλώσεις».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι απαιτήσεις ελαχιστοποίησης των συσκευασιών βοηθούν τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους γενικούς στόχους τους για τη μείωση των απορριμμάτων συσκευασίας με εναρμονισμένο τρόπο και μειώνουν την ανάγκη καταφυγής σε αποκλίνοντα εθνικά μέτρα για τη συμμόρφωση με τον στόχο της πρόληψης δημιουργίας απορριμμάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 43.

Δεν πρόκειται για νέες απαιτήσεις. Υπήρχαν ήδη στο πλαίσιο της ΟΣΑΣ ως βασικές απαιτήσεις με το αντίστοιχο εναρμονισμένο πρότυπο της μεθοδολογίας συμμόρφωσης (EN 13428:2004) ⁽²²⁾. Παρόλο που τα στοιχεία για την αξιολόγηση της ελαχιστοποίησης των συσκευασιών μεταφέρθηκαν από το εναρμονισμένο πρότυπο στον ΚΣΑΣ, η «αποδοχή από τους καταναλωτές» και η «εμπορία» απαλείφθηκαν ως λόγοι («κριτήρια επιδόσεων») που δικαιολογούν αύξηση του βάρους και του όγκου των συσκευασιών. Αντιθέτως, άλλοι λόγοι, όπως η ανακυκλωσιμότητα, το ανακυκλωμένο περιεχόμενο ή η επαναχρησιμοποίηση, προστέθηκαν ως νέα κριτήρια.

Για την εφαρμογή της τροποποίησης αυτής, ο ΚΣΑΣ επιβάλλει στην Επιτροπή να ζητήσει από τη CEN να επικαιροποιήσει το υφιστάμενο πρότυπο έως τις 12 Φεβρουαρίου 2027. Εκτός από την επικαιροποιημένη μεθοδολογία αξιολόγησης, το επικαιροποιημένο πρότυπο θα προβλέπει τα μέγιστα επαρκή όρια βάρους και όγκου για τους πλέον συνηθισμένους τύπους και μορφές συσκευασίας.

Η τυποποίηση θα βοηθήσει τη βιομηχανία να αποδείξει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ελαχιστοποίησης, δεδομένου ότι η συμμόρφωση με το εναρμονισμένο πρότυπο δημιουργεί τεκμήριο συμμόρφωσης με την απαίτηση βιωσιμότητας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδέχονται τις εν λόγω συμμορφούμενες συσκευασίες και να επιτρέπουν τη διάθεσή τους στις οικείες αγορές χωρίς τη δυνατότητα να θεσπίζουν διαφορετικές ή πρόσθετες εθνικές απαιτήσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι υφιστάμενες απαιτήσεις ελαχιστοποίησης των συσκευασιών και το πρότυπο συμμόρφωσής τους θα παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2029. Στη συνέχεια, θα εφαρμόζονται αμφότερες οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 10 (από την 1η Ιανουαρίου 2030), ενώ το υφιστάμενο εναρμονισμένο πρότυπο EN 13428:2004 μπορεί να εξακολουθήσει να χρησιμοποιείται ως οδηγός, αλλά μόνο έως ότου καταστεί διαθέσιμο νέο ή επικαιροποιημένο πρότυπο.

Ο κλάδος θα έχει την ευκαιρία να συμβάλει στην ανάπτυξη νέων προτύπων μέσω των εμπειρογνομώνων του, στο πλαίσιο της τακτικής διαδικασίας τυποποίησης. Κατά τη διαδικασία αυτή, θα ληφθούν δεόντως υπόψη ζητήματα όπως το «σχήμα» και η λειτουργικότητα των συσκευασιών.

11. Σχέση μεταξύ των απαιτήσεων ελαχιστοποίησης του άρθρου 10 και της αναλογίας κενού χώρου του άρθρου 24

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 10 παράγραφος 1: «Έως την 1η Ιανουαρίου 2030, ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας διασφαλίζει ότι οι συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε το βάρος και ο όγκος τους να μειώνονται στο ελάχιστο που απαιτείται για να διασφαλίζεται η λειτουργικότητά τους, λαμβανομένων υπόψη του σχήματος και του υλικού από το οποίο κατασκευάζονται».

Άρθρο 10 παράγραφος 2: «Ο κατασκευαστής ή εισαγωγέας διασφαλίζει ότι οι συσκευασίες που δεν συμμορφούνται προς τα κριτήρια επιδόσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV του παρόντος κανονισμού και οι συσκευασίες με χαρακτηριστικά που αποσκοπούν αποκλειστικά στην αύξηση του προσλαμβανόμενου όγκου του προϊόντος, μεταξύ άλλων διπλά τοιχώματα, διπλοί πυθμένες και περιττά στρώματα, δεν τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά, εκτός εάν: [...]».

Άρθρο 24 παράγραφος 1: «Έως την 1η Ιανουαρίου 2030 ή 3 έτη από την έναρξη ισχύος των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου 2, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, οι οικονομικοί φορείς που γεμίζουν ομαδοποιημένες συσκευασίες, συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες ηλεκτρονικού εμπορίου διασφαλίζουν ότι η μέγιστη αναλογία κενού χώρου, εκφραζόμενη ως ποσοστό, είναι 50 %».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Η αναλογία κενού χώρου που προβλέπεται στο άρθρο 24 ισχύει για τις ομαδοποιημένες συσκευασίες, τις συσκευασίες μεταφοράς και τις συσκευασίες ηλεκτρονικού εμπορίου και πρέπει να τηρείται από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή γεμίζει τις εν λόγω συσκευασίες. Η Επιτροπή θα καθορίσει τη μεθοδολογία για τον υπολογισμό της αναλογίας κενού χώρου σε εκτελεστική πράξη που θα εκδοθεί πριν από τη 12η Φεβρουαρίου 2028.

⁽²²⁾ EN 13428:2004 — Συσκευασία — Ειδικές απαιτήσεις κατά την κατασκευή και τη σύνθεση — Πρόληψη με μείωση στην πηγή. Η παραπομπή στο συγκεκριμένο εναρμονισμένο πρότυπο δημοσιεύτηκε στην Ανακοίνωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ C 44 της 19.2.2005, σ. 23).

Όσον αφορά τις συσκευασίες προς πώληση, οι απαιτήσεις ελαχιστοποίησης που σχετίζονται με τον κενό χώρο δεν συνδέονται με κανένα προκαθορισμένο όριο και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αξιολογηθούν με βάση το υφιστάμενο πρότυπο EN 13428:2004⁽²³⁾, το οποίο εφαρμόζεται έως την 1η Ιανουαρίου 2030, και θα επικαιροποιηθούν σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα κριτήρια επιδόσεων που προβλέπονται στο παράρτημα IV μέρος Α και τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 10. Υπόχρεο μέρος είναι ο κατασκευαστής ο οποίος θα πρέπει να διενεργήσει την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και να καταρτίσει τον τεχνικό φάκελο, καθώς και τη δήλωση συμμόρφωσης ΕΕ για τη συσκευασία.

12. Επαναχρησιμοποίησιμες συσκευασίες που τέθηκαν σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από την εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 11

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 11 παράγραφος 1: «Συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά από τις 11 Φεβρουαρίου 2025 θεωρούνται επαναχρησιμοποίησιμες εφόσον πληρούν όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) έχουν μελετηθεί, σχεδιαστεί και τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά με σκοπό την πολλαπλή επαναχρησιμοποίησή τους·
- β) έχουν μελετηθεί και σχεδιαστεί προκειμένου να εκπληρώνουν όσο το δυνατόν περισσότερους κύκλους χρήσης υπό κανονικά προβλέψιμες συνθήκες χρήσης·
- γ) πληρούν τις ισχύουσες απαιτήσεις σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια και την υγιεινή των καταναλωτών·
- δ) μπορούν να εκκενωθούν ή να εκφορτωθούν χωρίς να υφίστανται τέτοιες ζημιές ώστε να αποτρέπεται η περαιτέρω λειτουργία και επαναχρησιμοποίησή τους·
- ε) μπορούν να εκκενωθούν, να εκφορτωθούν, να επαναπληρωθούν ή να εναποφορτωθούν διατηρώντας την ποιότητα και την ασφάλεια του συσκευασμένου προϊόντος και διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας και υγιεινής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ασφάλεια τροφίμων·
- στ) μπορούν να αποκατασταθούν σύμφωνα με το μέρος Β του παραρτήματος VI, διατηρώντας ταυτόχρονα την ικανότητά τους να επιτελούν την προβλεπόμενη λειτουργία τους·
- ζ) επιτρέπουν την τοποθέτηση επισήμανσης και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ιδιότητες του εν λόγω προϊόντος και σχετικά με την ίδια τη συσκευασία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών οδηγιών και πληροφοριών για την εγγύηση της ασφάλειας, της κατάλληλης χρήσης, της ιχνηλασιμότητας και της διάρκειας ζωής του προϊόντος·
- η) μπορούν να εκκενωθούν, να εκφορτωθούν, να επαναπληρωθούν ή να εναποφορτωθούν χωρίς κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των υπευθύνων για τις εν λόγω ενέργειες· και
- θ) πληρούν τις ειδικές για τις ανακυκλώσιμες συσκευασίες απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο άρθρο 6, ώστε να μπορούν να ανακυκλώνονται όταν μετατρέπονται σε απόβλητα·.

Άρθρο 11 παράγραφος 2: «Έως τις 12 Φεβρουαρίου 2027, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 64 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού καθορίζοντας ελάχιστο αριθμό για τους κύκλους χρήσης όσον αφορά επαναχρησιμοποίησιμες συσκευασίες για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου που περιλαμβάνονται στις μορφές συσκευασίας που χρησιμοποιούνται συχνότερα για επαναχρησιμοποίηση, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις υγιεινής και άλλες απαιτήσεις όπως η εφοδιαστικότητα».

Άρθρο 15 παράγραφος 9: «Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου, η υποχρέωση για τη συμμόρφωση, απόσυρση ή ανάκληση συσκευασίας που θεωρείται ότι δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 12 ή δυνάμει αυτών δεν εφαρμόζεται για επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία που έχει τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από τις 11 Φεβρουαρίου 2025».

Ερμηνείες της Επιτροπής:

Το άρθρο 11 καθορίζει κριτήρια επαναχρησιμοποίησης που εφαρμόζονται από τις 11 Φεβρουαρίου 2025, ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού. Ωστόσο, ο κανονισμός εφαρμόζεται από τις 12 Αυγούστου 2026. Αυτό σημαίνει ότι οι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που έχουν ήδη τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά της Ένωσης πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού (11 Φεβρουαρίου 2025) δεν χρειάζεται να συμμορφωθούν αναδρομικά με τις εν λόγω απαιτήσεις. Αυτό αναφέρεται ρητά στο άρθρο 15 παράγραφος 9 του κανονισμού.

⁽²³⁾ EN 13428:2004 — Συσκευασία — Ειδικές απαιτήσεις κατά την κατασκευή και τη σύνθεση — Πρόληψη με μείωση στην πηγή. Η παραπομπή στο συγκεκριμένο εναρμονισμένο πρότυπο δημοσιεύτηκε στην Ανακοίνωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ C 44 της 19.2.2005, σ. 23).

Οι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά μετά τις 11 Φεβρουαρίου 2025 θα πρέπει να συμμορφώνονται με τον κανονισμό. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές θα είναι σε θέση να ελέγχουν τη συμμόρφωση των εν λόγω συσκευασιών σύμφωνα με το άρθρο 11 και άλλες διατάξεις του κανονισμού μόνο μετά τις 12 Αυγούστου 2026.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 11 είναι ουσιαστικά παρόμοιες με τις απαιτήσεις για τις επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που περιέχονται στην προηγούμενη ΟΣΑΣ και στο σχετικό εναρμονισμένο πρότυπο EN 13429:2004 ⁽²⁴⁾ για την επαναχρησιμοποίηση των συσκευασιών. Αυτό σημαίνει ότι οι απαιτήσεις του ΚΣΑΣ σχετικά με τις επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες δεν είναι εντελώς νέες.

13. Πεδίο εφαρμογής της εναρμονισμένης επισήμανσης των συσκευασιών

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 12 παράγραφος 1: «Από τις 12 Αυγούστου 2028 ή 24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται δυνάμει των παραγράφων 6 ή 7 του παρόντος άρθρου, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, συσκευασία που τίθεται σε κυκλοφορία στην αγορά σημαίνεται με εναρμονισμένη ετικέτα που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση των υλικών της προκειμένου να διευκολύνεται η διαλογή από πλευράς καταναλωτών. Η ετικέτα βασίζεται σε εικονογράμματα και γίνεται εύκολα κατανοητή, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρία. [...]».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 12, η επισήμανση των συσκευασιών είναι εξαντλητική και πλήρως εναρμονισμένη, με εξαίρεση τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Βάσει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της ΕΕ, δεν επιτρέπονται εθνικοί κανόνες που προσθέτουν οδηγίες διαλογής. Δεν θα επιτρέπεται στα κράτη μέλη να διατηρούν τις εθνικές ετικέτες τους δίπλα στις εναρμονισμένες ετικέτες της ΕΕ μετά τις 12 Αυγούστου 2028 ή 24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης που καθορίζει τους κανόνες επισήμανσης και τα εικονογράμματα. Δεδομένου ότι οι οικονομικοί φορείς δεν μπορούν να προσαρμοστούν στο νέο καθεστώς επισήμανσης χωρίς μεταβατική περίοδο, τα εθνικά μέτρα θα πρέπει να καταργηθούν πριν από την εν λόγω ημερομηνία ή να προσαρμοστούν ώστε να καταστεί δυνατή η εν λόγω μετάβαση. Σε περίπτωση που τα εθνικά μέτρα σχετικά με τις οδηγίες διαλογής κριθούν δυσανάλογα σε σχέση με τον αντίκτυπό τους στην εσωτερική αγορά, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να καταργηθούν το συντομότερο δυνατόν, ανεξάρτητα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των εναρμονισμένων απαιτήσεων της ΕΕ που πρόκειται να θεσπιστούν από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 6.

Η απόφαση 97/129/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Ιανουαρίου 1997, για τον καθορισμό συστήματος αναγνώρισης των υλικών συσκευασιών ⁽²⁵⁾, με την οποία θεσπίζεται σύστημα αρίθμησης και συντομογραφιών για την αναγνώριση της σύνθεσης των υλικών των συσκευασιών, το οποίο απευθύνεται κυρίως στους διαχειριστές απορριμμάτων και τους βοηθά στη διαλογή των απορριμμάτων συσκευασίας, εξακολουθεί να ισχύει έως τις 12 Αυγούστου 2028. Η χρήση αυτής της απόφασης και του συστήματος συντομογραφιών που θεσπίζει είναι προαιρετική για τους κατασκευαστές, αλλά τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι δεν χρησιμοποιείται άλλο σύστημα αναγνώρισης των υλικών συσκευασιών εκτός από εκείνο που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Με άλλα λόγια, όταν χρησιμοποιείται σύστημα αναγνώρισης, πρέπει να είναι αυτό που ορίζεται στην απόφαση. Ωστόσο, η χρήση των συντομογραφιών που καθορίζονται στην απόφαση δεν θα επιτρέπεται πλέον μετά τις 12 Αυγούστου 2028. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η τεχνολογική πρόοδος στον τομέα διαχωρισμού των αποβλήτων μετά τη συλλογή μειώνει την ανάγκη για τέτοιου είδους σημάδια για τους φορείς ανακύκλωσης, καθώς και την ανάγκη διασφάλισης εναρμονισμένης επισήμανσης σε ολόκληρη την ενιαία αγορά.

Στόχος των απαιτήσεων επισήμανσης που προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 είναι η βελτίωση της διαλογής των απορριμμάτων συσκευασίας από τους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις αυτές δεν ισχύουν για τη συσκευασία ορισμένων προϊόντων, όπως τα φάρμακα για ανθρώπινη ή κτηνιατρική χρήση, τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα ή τα *in vitro* διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο από επαγγελματίες τελικούς χρήστες στο πλαίσιο των βιομηχανικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους. Σύμφωνα με τον κανονισμό, από την εν λόγω υποχρέωση επισήμανσης εξαιρούνται ρητά οι συσκευασίες μεταφοράς, εκτός από τις συσκευασίες ηλεκτρονικού εμπορίου, και οι συσκευασίες που υπόκεινται σε σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Οι προδιαγραφές για τις ετικέτες διαλογής αποβλήτων θα καθοριστούν σε εκτελεστική πράξη έως τις 12 Αυγούστου 2026.

⁽²⁴⁾ EN 13428:2004 — Συσκευασία — Ειδικές απαιτήσεις κατά την κατασκευή και τη σύνθεση — Πρόληψη με μείωση στην πηγή. Η παραπομπή στο συγκεκριμένο εναρμονισμένο πρότυπο δημοσιεύτηκε στην Ανακοίνωση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ C 44 της 19.2.2005, σ. 23).

⁽²⁵⁾ Απόφαση της Επιτροπής, της 28ης Ιανουαρίου 1997, για τον καθορισμό συστήματος αναγνώρισης των υλικών συσκευασιών σύμφωνα με την οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασιών (ΕΕ L 50 της 20.2.1997, σ. 28).

Όσον αφορά την επισήμανση επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2, δεν θα επιτρέπεται στα κράτη μέλη να διατηρούν τις εθνικές ετικέτες τους δίπλα στις εναρμονισμένες ετικέτες της ΕΕ μετά τις 12 Φεβρουαρίου 2029 ή 30 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης που καθορίζει τους σχετικούς κανόνες επισήμανσης.

Η χρήση ετικετών διαλογής αποβλήτων και ετικετών για επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες είναι υποχρεωτική.

Όσον αφορά τις ετικέτες για το ανακυκλωμένο περιεχόμενο και το περιεχόμενο βιολογικής προέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4, αυτές θα εναρμονιστούν πλήρως από τις 12 Αυγούστου 2028 ή 24 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της σχετικής εκτελεστικής πράξης, αλλά η χρήση τους είναι προαιρετική. Αυτό σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς δεν είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν στις συσκευασίες τους το ανακυκλωμένο περιεχόμενο ή το περιεχόμενο βιολογικής προέλευσης αλλά, εάν επιθυμούν να το αναφέρουν, πρέπει να χρησιμοποιούν τις εναρμονισμένες τεχνικές προδιαγραφές της ΕΕ.

Όσον αφορά την επισήμανση συσκευασιών που καλύπτονται από τα υποχρεωτικά συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη ενδέχεται να απαιτούν την επισήμανση των εν λόγω συσκευασιών με εναρμονισμένη έγχρωμη ετικέτα (άρθρο 12 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο).

Μολονότι τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να χρησιμοποιούν την εναρμονισμένη ετικέτα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής (DRS) της ΕΕ, δεν μπορούν να απαγορεύουν την τοποθέτηση ετικετών DRS σε συσκευασμένα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά τους και φέρουν ετικέτες DRS οι οποίες έχουν τοποθετηθεί σε άλλα κράτη μέλη, και αυτό ισχύει τόσο για τα υποχρεωτικά όσο και για τα μη υποχρεωτικά συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Με τη χρήση της εναρμονισμένης ετικέτας, τα κράτη μέλη θα μειώσουν τον κίνδυνο δημιουργίας φραγμών στην εσωτερική αγορά από τη χρήση εθνικών ετικετών DRS. Κατά τη θέσπιση κανόνων για τις εθνικές ετικέτες DRS, συνιστάται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Συσκευασία ποτών, συστήματα εγγύησης και ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων» (2009/C 107/01) ⁽²⁶⁾.

Όσον αφορά τις ετικέτες διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (ΔΕΠ) ⁽²⁷⁾, ο ΚΣΑΣ απαγορεύει τις φυσικές ετικέτες και επιτρέπει την παροχή των εν λόγω πληροφοριών ή ετικετών μόνο σε ψηφιακή μορφή (άρθρο 12 παράγραφος 9).

Όσον αφορά την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 11, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2017/745 και (ΕΕ) 2017/746 δεν περιλαμβάνουν ορισμούς για την εσωτερική και την εξωτερική συσκευασία των ιατροτεχνολογικών προϊόντων και των in vitro διαγνωστικών ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της παρέκκλισης για τα εν λόγω προϊόντα, η αναφορά στη στοιχειώδη συσκευασία θα πρέπει να νοείται ως αναφορά στη συσκευασία που έρχεται σε επαφή με το τεχνολογικό προϊόν, ενώ η εξωτερική συσκευασία θα πρέπει να νοείται ως αναφορά στη συσκευασία πώλησης του τεχνολογικού προϊόντος.

Δεδομένου ότι με το άρθρο 12 εναρμονίζεται πλήρως η επισήμανση των συσκευασιών στην Ένωση, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να θεσπίζουν άλλες εθνικές υποχρεωτικές απαιτήσεις επισήμανσης των συσκευασιών. Αυτό δικαιολογείται από τον σημαντικό αντίκτυπο που έχουν οι απαιτήσεις επισήμανσης των συσκευασιών στην εσωτερική αγορά.

14. Επισήμανση των υφιστάμενων επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 «[...] επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία που τίθεται σε κυκλοφορία στην αγορά από τις 12 Φεβρουαρίου 2029 ή 30 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης που εκδίδεται δυνάμει της παραγράφου 6, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη, φέρει ετικέτα που πληροφορεί τους χρήστες ότι η συσκευασία είναι επαναχρησιμοποιήσιμη. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της διαθεσιμότητας συστήματος επαναχρησιμοποίησης σε τοπικό, εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο, και πληροφορίες για τα σημεία συλλογής, διατίθενται μέσω κωδικού QR ή άλλου είδους τυποποιημένου και ανοικτού φορέα ψηφιακών δεδομένων, ο οποίος διευκολύνει την ιχνηλάτηση της συσκευασίας και τον υπολογισμό των διαδρομών και των κύκλων χρήσης, ή, εάν ο υπολογισμός αυτός δεν είναι εφικτός, μια κατά μέσο όρο εκτίμηση. [...]».

Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3, οι απαιτήσεις αυτές δεν ισχύουν για «συστήματα ανοικτού βρόχου για τα οποία δεν υπάρχει διαχειριστής συστήματος, σύμφωνα με το παράρτημα VI».

⁽²⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Συσκευασία ποτών, συστήματα εγγύησης και ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (ΕΕ C 107 της 9.5.2009, σ. 1).

⁽²⁷⁾ Βλ. άρθρο 45 του ΚΣΑΣ σχετικά με τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού. Βάσει αυτού «οι παραγωγοί έχουν διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού στο πλαίσιο των προγραμμάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 8α της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και με το παρόν τμήμα, για τις συσκευασίες, συμπεριλαμβανομένων των συσκευασιών συσκευασμένων προϊόντων, τις οποίες διαθέτουν για πρώτη φορά στην επικράτεια κράτους μέλους ή τις οποίες αφαιρούν χωρίς να είναι τελικοί χρήστες».

Το άρθρο 12 παράγραφος 6 αναθέτει στην Επιτροπή την εντολή να ορίσει τις ετικέτες συσκευασιών: «Έως τις 12 Αυγούστου 2026, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τη θέσπιση εναρμονισμένης ετικέτας και προδιαγραφών για τις απαιτήσεις επισήμανσης και τους μορφώτνους επισήμανσης των συσκευασιών, μεταξύ άλλων όταν παρέχονται με ψηφιακά μέσα, που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου. [...]».

Το άρθρο 12 ορίζει στην παράγραφο 12 τα εξής: «Οι συσκευασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4 και παρασκευάζονται στην Ένωση ή εισάγονται πριν από τις προθεσμίες που αναφέρονται στις εν λόγω παραγράφους και δεν συμμορφώνονται με τα κριτήρια που θεσπίζονται στις εν λόγω παραγράφους μπορούν να διατίθενται στην αγορά έως 3 έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των απαιτήσεων επισήμανσης που ορίζονται στις παραγράφους αυτές».

Στο άρθρο 15 παράγραφος 9 προβλέπεται ότι: «Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου, η υποχρέωση για τη συμμόρφωση, απόσυρση ή ανάκληση συσκευασίας που θεωρείται ότι δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 12 ή δυνάμει αυτών δεν εφαρμόζεται για επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία που έχει τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από τις 11 Φεβρουαρίου 2025».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Είναι αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ:

- α) επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς που τέθηκαν σε κυκλοφορία στην αγορά πριν από την έναρξη ισχύος του ΚΣΑΣ, δηλαδή πριν από την 11η Φεβρουαρίου 2025, και
- β) επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς που τέθηκαν σε κυκλοφορία στην αγορά μετά την 11η Φεβρουαρίου 2025 (δηλαδή μετά την έναρξη ισχύος του ΚΣΑΣ) αλλά πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της εκτελεστικής πράξης σχετικά με την επισήμανση των επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών, η οποία θα πρέπει να εκδοθεί έως τις 12 Αυγούστου 2026 και να εφαρμοστεί από τις 12 Φεβρουαρίου 2029 ή 30 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης, δηλαδή επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς που τέθηκαν σε κυκλοφορία στην αγορά μεταξύ της 11ης Φεβρουαρίου 2025 και της 12ης Φεβρουαρίου 2029.

Οι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) μπορούν να παραμείνουν σε κυκλοφορία έως ότου καταργηθούν από τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης λόγω λειτουργικής απαξίωσης ή λειτουργικών περιορισμών.

Οι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες που αναφέρονται στο στοιχείο β) θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις επισήμανσης το αργότερο έως τον Φεβρουάριο του 2032. Δεδομένου ότι η βιομηχανία θα γνωρίζει τους νέους κανόνες επισήμανσης ήδη κατά τον χρόνο έκδοσης της εκτελεστικής πράξης, δηλαδή τον Αύγουστο του 2026, θα χρειαστεί να συμμορφωθεί μια περιορισμένη μόνο ποσότητα επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς. Στην πράξη, οι συσκευασίες που θα τεθούν σε κυκλοφορία στην αγορά κατά την περίοδο μεταξύ του Φεβρουαρίου του 2025 και του Αυγούστου του 2026 θα πρέπει να φέρουν ετικέτες σύμφωνα με τους νέους κανόνες έως τον Φεβρουάριο του 2032. Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΣΑΣ, δεν δικαιολογείται πλέον τυχόν προσδοκία των επιχειρήσεων ότι δεν θα υπόκεινται στους νέους κανόνες επισήμανσης.

Οι προϋποθέσεις του άρθρου 12 παράγραφος 5 που δικαιολογούν την παροχή πληροφοριών μέσω ιστοτόπων ή συνοδευτικών εγγράφων πληρούνται στην περίπτωση επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών μεταφοράς σε διεπιχειρησιακές περιπτώσεις (δηλαδή όταν ο καταναλωτής δεν είναι ο τελικός χρήστης της συσκευασίας μεταφοράς), τις οποίες διαχειρίζεται διαχειριστής συστήματος σε σύστημα κλειστού βρόχου.

15. Υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων των φορέων διαχείρισης απορριμμάτων

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 23 πρώτο εδάφιο, «[Ο]ι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας παρέχουν σε ετήσια βάση στις αρμόδιες αρχές τις πληροφορίες σχετικά με τα απορρίμματα συσκευασίας που περιέχονται στον πίνακα 3 του παραρτήματος XII του παρόντος κανονισμού, εξαιρουμένων των πληροφοριών σχετικά με τις συσκευασίες που διατίθενται στο έδαφος των κρατών μελών για πρώτη φορά, μέσω του ηλεκτρονικού μητρώου ή των μητρώων, σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ».

Οι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας παρέχουν σε ετήσια βάση στους παραγωγούς, στην περίπτωση ατομικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή στην οργάνωση ευθύνης του παραγωγού που είναι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων, στην περίπτωση συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που καθορίζονται στο άρθρο 44 παράγραφος 10.

Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, να προβλέπουν ότι, όταν αρμόδιες για την οργάνωση της διαχείρισης των απορριμμάτων συσκευασίας είναι δημόσιες αρχές, οι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας παρέχουν σε ετήσια βάση στις εν λόγω δημόσιες αρχές όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που καθορίζονται στο άρθρο 44 παράγραφος 10, ή με άλλα μέσα προς συμπλήρωση του ηλεκτρονικού μητρώου ή μητρώων, σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ».

Σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 10, «[ο]ι παραγωγοί, στην περίπτωση ατομικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, η οργάνωση ευθύνης του παραγωγού που είναι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων, σε περίπτωση συλλογικής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή οι διαχειριστές συστήματος επαναχρησιμοποίησης, στην περίπτωση που συστήματα επαναχρησιμοποίησης πληρούν τις υποχρεώσεις διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, υποβάλλουν τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ μέρος Β σημείο 3 στην αρμόδια αρχή για κάθε προηγούμενο ημερολογιακό έτος επί ετήσιας βάσης.

Εάν, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, αρμόδιες για την οργάνωση της διαχείρισης των απορριμμάτων συσκευασίας είναι δημόσιες αρχές, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι εν λόγω αρχές υποβάλλουν τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ μέρος Β σημείο 3».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ως φορέας διαχείρισης απορριμμάτων θα πρέπει να νοείται κάθε φορέας που χειρίζεται «τη συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση (συμπεριλαμβανομένης της διαλογής) και διάθεση των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εσοπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της επίβλεψης των χώρων απόρριψης και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι ή οι μεσίτες», όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 9) της οδηγίας-πλαίσου για τα απόβλητα.

Το άρθρο 23 δεν διευκρινίζει ποιος είναι ο υπόχρεος φορέας διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας, πώς πρέπει να παρέχονται οι πληροφορίες ή υπό ποιες συνθήκες πρέπει να παρέχονται. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι οι υποχρεώσεις των φορέων διαχείρισης απορριμμάτων να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα απορρίμματα συσκευασίας θα πρέπει να ερμηνεύονται ως γενικές απαιτήσεις που βοηθούν τις οργανώσεις ευθύνης του παραγωγού, τους παραγωγούς και τις αρμόδιες αρχές να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 44 παράγραφος 10. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκρινίσουν υπό ποιες συνθήκες είναι αναγκαίο ένας φορέας διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας να παρέχει τις απαιτούμενες πληροφορίες.

Το άρθρο 23 πρώτο εδάφιο ορίζει ότι οι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας πρέπει να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές τις πληροφορίες που περιέχονται στον πίνακα 3 του παραρτήματος XII, εξαιρουμένων των πληροφοριών σχετικά με τα επικίνδυνα απορρίμματα συσκευασίας, οι οποίες έχουν ήδη υποβληθεί στις αρμόδιες αρχές, όπως ορίζεται στο άρθρο 35 παράγραφος 1 της οδηγίας-πλαίσου για τα απόβλητα, και τις συσκευασίες που διατίθενται στο έδαφος των κρατών μελών για πρώτη φορά ή ανοίγονται, καθώς οι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας δεν θα διαθέτουν τις εν λόγω πληροφορίες. Δεδομένου ότι οι αρμόδιες αρχές θα λαμβάνουν τις πληροφορίες που περιέχονται στον πίνακα 3 του παραρτήματος XII μέσω του μητρώου παραγωγών, το οποίο θα δημιουργηθεί δυνάμει του άρθρου 44, οι φορείς διαχείρισης απορριμμάτων συσκευασίας πρέπει να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές μόνο εάν αυτό είναι αναγκαίο για να εξακριβωθεί ότι τα στοιχεία που υποβάλλονται από την οργάνωση ευθύνης του παραγωγού, τον παραγωγό ή άλλη αρμόδια αρχή είναι ακριβή ή υπό άλλες περιστάσεις που καθορίζονται από κράτος μέλος.

16. Σχέση μεταξύ της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης και του ΚΣΑΣ όσον αφορά τις απαγορεύσεις συσκευασιών

Νομικές διατάξεις:

Αιτιολογική σκέψη 13: «[...] Ο ορισμός της σύνθετης συσκευασίας στον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να εξαιρεί τις συσκευασίες μίας χρήσης που είναι κατασκευασμένες εν μέρει από πλαστικά υλικά, ανεξαρτήτως κατωφλίου, από τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου».

Αιτιολογική σκέψη 180: «[...] Ο παρών κανονισμός προβλέπει περιορισμό της θέσης σε κυκλοφορία στην αγορά των πλαστικών προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα V σημείο 3, ενώ η οδηγία (ΕΕ) 2019/904 επιτρέπει στα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη μείωσης της κατανάλωσης αυτών των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης. Δεδομένου ότι τα εθνικά μέτρα εφαρμογής δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2019/904 μπορούν να είναι λιγότερο περιοριστικά από την απαγόρευση της θέσης σε κυκλοφορία στην αγορά, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να υπερισχύει της οδηγίας (ΕΕ) 2019/904 όσον αφορά τα προϊόντα που εμπίπτουν στον ορισμό της συσκευασίας, για την τόνωση της μείωσης των πλαστικών συσκευασιών μίας χρήσης και τη μείωση της ποσότητας πλαστικών συσκευασιών μίας χρήσης στο περιβάλλον. [...]».

Άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 24): «*«σύνθετη συσκευασία»*: μονάδα συσκευασίας που αποτελείται από δύο ή περισσότερα διαφορετικά υλικά, τα οποία προσμετρώνται στο βάρος του κύριου υλικού συσκευασίας και δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν με το χέρι και, ως εκ τούτου, συνιστούν μια ενιαία ολοκληρωμένη μονάδα, εκτός εάν ένα από τα υλικά συνιστά ασημαντό μέρος της μονάδας συσκευασίας και σε κάθε περίπτωση λιγότερο του 5 % της συνολικής μάζας της μονάδας συσκευασίας και με εξαίρεση τις ετικέτες, τα επιχρίσματα, τις βαφές, τα μελάνια, τις συγκολλητικές ουσίες και τα βερνίκια· αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της οδηγίας (ΕΕ) 2019/904».

Άρθρο 25 παράγραφος 1: «Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι οικονομικοί φορείς δεν θέτουν σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασίες στις μορφές και για τις χρήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα V».

Παράρτημα IV σημείο 3: «Πλαστική συσκευασία μίας χρήσης για τρόφιμα και ποτά των οποίων η πλήρωση και η κατανάλωση πραγματοποιείται εντός εγκαταστάσεων του τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας (HORECA), στους οποίους περιλαμβάνονται όλοι οι χώροι φαγητού εντός και εκτός ενός χώρου επιχειρηματικής δραστηριότητας, οι οποίοι καταλαμβάνονται από τραπέζια και καθίσματα, οι χώροι ορθίων και οι χώροι εστίασης που προσφέρονται στους τελικούς χρήστες από κοινού από διάφορους οικονομικούς φορείς ή τρίτους με σκοπό την κατανάλωση φαγητών και ποτών. Εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις του τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας που δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό».

Στην οδηγία (ΕΕ) 2019/904 (στο εξής: οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης) ⁽²⁸⁾ [άρθρο 3 σημείο 2)] το πλαστικό προϊόν μίας χρήσης ορίζεται ως «το προϊόν που κατασκευάζεται εξολοκλήρου ή εν μέρει από πλαστική ύλη και το οποίο δεν έχει μελετηθεί, σχεδιαστεί ή διατεθεί στην αγορά προκειμένου να εκπληρώσει κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του πολλαπλές διαδρομές ή επιστροφές, με επιστροφή στον παραγωγό για επαναπλήρωση ή επαναχρησιμοποίηση για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκε».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 και το μέρος Α του παραρτήματος της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιβάλουν εθνικούς περιορισμούς στους άκαμπτους περιέκτες τροφίμων από πλαστικό μίας χρήσης εντός των οποίων τοποθετούνται τρόφιμα που προορίζονται για άμεση κατανάλωση, καθώς και στα κυπελλάκια.

Σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχείο α) ⁽²⁹⁾, η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης υπερισχύει του ΚΣΑΣ σε περίπτωση σύγκρουσης, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά. Το άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχείο β) προβλέπει διαφορετικά για τις απαγορεύσεις συσκευασιών που αναφέρονται στο παράρτημα V σημείο 3.

Σύμφωνα με το άρθρο 70 παράγραφος 4 «[τ]α κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν εθνικές διατάξεις που περιορίζουν τη θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασιών στις μορφές και για χρήσεις που παρατίθενται στα σημεία 2 και 3 του παραρτήματος V έως την 1η Ιανουαρίου 2030. Το άρθρο 4 παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται σε σχέση με τα εν λόγω εθνικά μέτρα έως την 1η Ιανουαρίου 2030».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης και ο ΚΣΑΣ είναι δύο νομικές πράξεις που συνυπάρχουν και έχουν διαφορετικούς σκοπούς.

Οι αιτιολογικές σκέψεις 13 και 180 αφορούν τη σχέση μεταξύ του κανονισμού ΚΣΑΣ και της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης και αναφέρουν ότι οι σύνθετες συσκευασίες μπορούν να θεωρηθούν πλαστικές συσκευασίες μίας χρήσης σύμφωνα με τον ΚΣΑΣ.

Στον ορισμό του ΚΣΑΣ για τη «σύνθετη συσκευασία» θεσπίζεται όριο 5 % κάτω από το οποίο η συσκευασία θεωρείται μονοϋλικό. Ως εκ τούτου, οι «πλαστικές συσκευασίες μίας χρήσης» του παραρτήματος V μπορούν να αναφέρονται μόνο σε συσκευασίες που περιέχουν περισσότερο από 5 % πλαστικό. Ωστόσο, ο ορισμός της «σύνθετης συσκευασίας» ισχύει «με την επιφύλαξη» της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης [βλ. άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 24) και αιτιολογική σκέψη 13 του ΚΣΑΣ]. Κατά συνέπεια, οι σύνθετες συσκευασίες, συμπεριλαμβανομένων των συσκευασιών με βάση το χαρτί που περιέχουν 5 % ή περισσότερο πλαστικό, καλύπτονται από τις απαγορεύσεις συσκευασίας του άρθρου 25 και του παραρτήματος V σημεία 1-4 του ΚΣΑΣ, ενώ οι συσκευασίες που περιέχουν έως και 5 % πλαστικό δεν καλύπτονται από την εν λόγω απαγόρευση.

Δεδομένου ότι ο ΚΣΑΣ και η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης συνυπάρχουν, τα αντίστοιχα πεδία εφαρμογής τους πρέπει να ερμηνεύονται από κοινού. Ο ΚΣΑΣ υπερισχύει όσον αφορά τις μορφές συσκευασίας, τα υλικά και τις χρήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα V. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν τον ΚΣΑΣ και δεν μπορούν να βασίζονται στο άρθρο 4 της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης προκειμένου να θεσπίσουν εθνικά μέτρα. Αντιθέτως, οι συσκευασίες που δεν

⁽²⁸⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον (ΕΕ L 155 της 12.6.2019, σ. 1).

⁽²⁹⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 1 στοιχείο α): «Η οδηγία (ΕΕ) 2019/904 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο: «2. Στην περίπτωση που η παρούσα οδηγία αντικείται στην οδηγία 94/62/ΕΚ ή την οδηγία 2008/98/ΕΚ, η παρούσα οδηγία υπερισχύει, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον κανονισμό (ΕΕ) 2025/40 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3. Στην περίπτωση που το άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας αντικείται στο άρθρο 25 παράγραφοι 1 και 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2025/40 όσον αφορά τις πλαστικές συσκευασίες μίας χρήσης που απαριθμούνται στο παράρτημα V σημείο 3) του εν λόγω κανονισμού, υπερισχύει το άρθρο 25 παράγραφοι 1 και 6 του εν λόγω κανονισμού».

καλύπτονται από τους περιορισμούς του παραρτήματος V εξακολουθούν να υπόκεινται στην οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης όταν χαρακτηρίζονται πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 2) της εν λόγω οδηγίας. Στις περιπτώσεις αυτές, εξακολουθεί να εφαρμόζεται το άρθρο 4 της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν μέτρα για τη μείωση της κατανάλωσης κυπέλλων και άκαμπτων περιεκτών εντός των οποίων τοποθετούνται τρόφιμα που προορίζονται για άμεση κατανάλωση. Τα εν λόγω εθνικά μέτρα μείωσης της κατανάλωσης μπορούν να παραμείνουν σε ισχύ ακόμη και μετά την 1η Ιανουαρίου 2030. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν, κατά περίπτωση, ότι κάθε τέτοιο εθνικό μέτρο είναι αναλογικό προς τους στόχους που επιδιώκει η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης και δεν εισάγει διακρίσεις βάσει του δικαίου της ΕΕ. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι πιθανές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αξιολογεί αν ένα ειδικό εθνικό μέτρο πληροί τις εν λόγω απαιτήσεις.

Η υποχρέωση βάσει του άρθρου 25 παράγραφος 2 του ΚΣΑΣ για κατάργηση των εθνικών περιορισμών έως την 1η Ιανουαρίου 2030 ισχύει μόνο για μέτρα που αφορούν τις μορφές συσκευασίας, τις χρήσεις και τα υλικά που εμπίπτουν στο παράρτημα V.

Ως εκ τούτου, αναφορικά με τα σημεία 2-4 του παραρτήματος V: όταν μια μορφή, υλικό και χρήση συσκευασίας δεν καλύπτεται από το παράρτημα V σημεία 2 έως 4 αλλά χαρακτηρίζεται πλαστικό προϊόν μίας χρήσης βάσει της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης, εφαρμόζεται το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας.

Με τον τρόπο αυτόν, ο ΚΣΑΣ θεσπίζει εναρμονισμένους περιορισμούς για τις συσκευασίες που καλύπτονται από το παράρτημα V, ενώ η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης εξακολουθεί να ισχύει για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω ειδικών περιορισμών.

Τέλος, ενόψει της αξιολόγησης της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης, που σχεδιάζεται για το 2027, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την ανάγκη επανεξέτασης της οδηγίας, μεταξύ άλλων για τη διασφάλιση της συνοχής και της συνέπειας με τον ΚΣΑΣ, την προώθηση μιας ενιαίας αγοράς για τις συσκευασίες και τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Όσον αφορά τους περιέκτες τροφίμων, τους περιέκτες ποτών και τα κυπελλάκια από διογκωμένο πολυστυρένιο (EPS), η διάθεσή τους στην αγορά απαγορεύεται ήδη βάσει της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης (άρθρο 5). Το άρθρο 67 παράγραφος 5 του ΚΣΑΣ τροποποιεί την οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης ώστε να περιλαμβάνει ρητά και τις μορφές συσκευασίας από εξωθημένο πολυστυρένιο (XPS)· αυτό θα εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2030· και δεν χρειάζεται να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη.

17. Πεδίο εφαρμογής των απαγορεύσεων συσκευασιών του άρθρου 25 και του παραρτήματος V σημεία 1-4 όσον αφορά την περιεκτικότητα σε πλαστικό

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 1 «[α]πό την 1η Ιανουαρίου 2030, οι οικονομικοί φορείς δεν θέτουν σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασίες στις μορφές και για τις χρήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα V».

Το παράρτημα V σημεία 1-4 περιορίζει τη χρήση πλαστικών συσκευασιών μίας χρήσης για τις διάφορες εφαρμογές συσκευασίας.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι απαγορεύσεις συσκευασιών που προβλέπονται στο παράρτημα V σημεία 1-4 δεν καλύπτουν μόνο αντικείμενα που κατασκευάζονται κατά 100 % από πλαστικό υλικό. Μια τέτοια ερμηνεία θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταστάσεις στις οποίες η προσθήκη οποιασδήποτε αμελητέας ποσότητας υλικού πλην του πλαστικού θα απέκλειε τις συσκευασίες από την απαγόρευση.

Ως εκ τούτου, ελλείψει ορισμού των «πλαστικών συσκευασιών μίας χρήσης», θα πρέπει να θεωρηθεί ότι οι σύνθετες συσκευασίες, συμπεριλαμβανομένων των συσκευασιών με βάση το χαρτί που περιέχουν 5 % ή περισσότερο πλαστικό, καλύπτονται από τις απαγορεύσεις συσκευασιών του άρθρου 25 και του παραρτήματος V σημεία 1-4 του κανονισμού. Κατά συνέπεια, οι συσκευασίες που περιέχουν πλαστικό σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 5 % δεν καλύπτονται από τη συγκεκριμένη απαγόρευση.

18. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για συσκευασίες προς πώληση που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προϊόντων

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 29 παράγραφος 1: «Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων, μεταξύ άλλων για προϊόντα που διανέμονται μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου, εντός του εδάφους της Ένωσης, με τη μορφή παλετών, αναδιπλούμενων πλαστικών κουτιών, κουτιών, δίσκων, πλαστικών κιβωτίων, χύδην εμπορευματοκιβωτίων μεσαίας χωρητικότητας, κάδων, βαρελιών και κανίστρων κάθε μεγέθους και υλικού, συμπεριλαμβανομένων των εύκαμπτων μορφών ή των περιτυλιγμάτων παλετών ή των ιμάντων για τη σταθεροποίηση και την προστασία των προϊόντων που τοποθετούνται σε παλέτες κατά τη μεταφορά, διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 40 % των εν λόγω συσκευασιών συνολικά είναι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 5), η «συσκευασία προς πώληση» ορίζεται ως «συσκευασία σχεδιασμένη κατά τρόπο που να αποτελεί χωριστή μονάδα, αποτελούμενη από προϊόντα και συσκευασία, προς πώληση στον τελικό χρήστη στο σημείο πώλησης».

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 7), η «συσκευασία μεταφοράς» ορίζεται ως «συσκευασία σχεδιασμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνει τον χειρισμό και τη μεταφορά μίας ή περισσότερων μονάδων προς πώληση ή συνόλου μονάδων προς πώληση, προκειμένου να αποφεύγεται η πρόκληση βλάβης στο προϊόν από τον δια χειρός χειρισμό και τη μεταφορά, εξαιρουμένων ωστόσο των εμπορευματοκιβωτίων οδικής, σιδηροδρομικής, θαλάσσιας και αεροπορικής μεταφοράς».

Ερμηνεία της Επιτροπής

Οι «συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων» είναι μορφές συσκευασίας που μπορούν να θεωρηθούν τόσο συσκευασίες μεταφοράς όσο και συσκευασίες προς πώληση. Ωστόσο, ορισμένες μορφές συσκευασίας για τη μεταφορά προϊόντων, οι οποίες παρατίθενται στο άρθρο 29 παράγραφος 1, όπως για παράδειγμα κάδοι, βαρέλια και κάνιστρα, γεμίζονται με προϊόντα όπως φυτοφάρμακα, χρώματα, γύψο ή συγκολλητικές ουσίες, γεγονός που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα η επαναχρησιμοποίησή τους να γίνει αδύνατη ή να επισύρει δυσανάλογο κόστος και δυσανάλογη χρήση πόρων, καθώς τέτοια παχύρρευστα υλικά πλήρωσης ενδέχεται να σκληρύνουν μέσα στη συσκευασία μετά το άνοιγμα ή να μεταναστεύσουν προς το υλικό της συσκευασίας και να τη μολύνουν.

Ως εκ τούτου, το αν οι συσκευασίες προς πώληση μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν εξαρτάται πρωτίστως από το προϊόν πλήρωσης. Μόνο οι συσκευασίες προς πώληση με εμφανή λειτουργία μεταφοράς καλύπτονται από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης. Η απαίτηση «για τη μεταφορά προϊόντων» μπορεί να υποδηλώνεται, για παράδειγμα, από την παρουσία ειδικών στοιχείων σχεδιασμού ή από το σχήμα ή το μέγεθος της συσκευασίας.

Ακολουθούν ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα:

- Πλαστικοί κάδοι γεμισμένοι με χρώματα, χημικά προϊόντα ή σάλτσες που αλλοιώνουν τις ιδιότητες του περιέκτη: Τα κατάλοιπα ή οι οσμές ενδέχεται να καταστήσουν δύσκολη την επαναχρησιμοποίηση των επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά τέτοιων προϊόντων. Η αφαίρεση καταλοίπων ή οσμών από το εσωτερικό του χρησιμοποιούμενου κάδου είναι τεχνικά εφικτή. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, και ανάλογα με τον τύπο του συσκευασμένου προϊόντος, η αφαίρεση των καταλοίπων ενδέχεται να απαιτεί εντατικό καθαρισμό με χρήση χημικών προϊόντων, νερού ή ενέργειας. Με τον τρόπο αυτόν η επαναχρησιμοποίηση των πλαστικών κάδων καθίσταται εφικτή επιλογή μόνο εάν οι εντατικές διαδικασίες καθαρισμού δεν συνεπάγονται δυσανάλογο κόστος και χρήση πόρων.
- Δημητριακά ή άλλα στερεά τρόφιμα σε άκαμπτες μορφές συσκευασίας, π.χ. βαρέλια: Είναι εφικτή η μεταφορά τέτοιου είδους τροφίμων σε επαναχρησιμοποιήσιμες μορφές συσκευασίας, όπως βαρέλια που κυκλοφορούν εντός της ίδιας εταιρείας (αλλά σε διαφορετικές εγκαταστάσεις) ή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή εντός του ίδιου κράτους μέλους. Τα κατάλοιπα ή οι οσμές από τα δημητριακά στα βαρέλια δεν μεταβάλλουν το εσωτερικό των βαρελιών, και ως εκ τούτου η επαναχρησιμοποίηση είναι εφικτή επιλογή.
- Υλικά χύδην, π.χ. άμμος, πέτρες που μεταφέρονται σε μαλακούς σάκους μεσαίας χωρητικότητας για φορτία χύδην: Η μεταφορά χύδην υλικών σε επαναχρησιμοποιήσιμους μαλακούς σάκους μεσαίας χωρητικότητας για φορτία χύδην είναι εφικτή. Τα προϊόντα αυτά δεν μεταβάλλουν τις ιδιότητες του εσωτερικού τέτοιων συσκευασιών και, επιπλέον, δεν απαιτούν εντατικό καθαρισμό.
- Νωπά φρούτα που μεταφέρονται μέσα σε πλαστικά κουτιά ή κιβώτια: Ένα κουτί ή ένα κιβώτιο θεωρείται συσκευασία προς πώληση όταν γεμίζεται με νωπά φρούτα. Ωστόσο, δεδομένου ότι τέτοια κουτιά ή κιβώτια συνήθως περιέχουν ποσότητες νωπών φρούτων μεγαλύτερες από μία μόνο μερίδα και μεταφέρονται μέχρι τα σημεία πώλησης, θεωρούνται συσκευασία προς πώληση που χρησιμοποιείται για μεταφορά. Αυτή η μορφή συσκευασίας μπορεί να είναι επαναχρησιμοποιήσιμη.

19. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για συσκευασίες μεταφοράς στο διεθνές εμπόριο

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 29:

«1. Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων, μεταξύ άλλων για προϊόντα που διανέμονται μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου, εντός του εδάφους της Ένωσης, με τη μορφή παλετών, αναδιπλούμενων πλαστικών κουτιών, κουτιών, δίσκων, πλαστικών κιβωτίων, χύδην εμπορευματοκιβωτίων μεσαίας χωρητικότητας, κάδων, βαρελιών και κάνιστρων κάθε μεγέθους και υλικού, συμπεριλαμβανομένων των εύκαμπτων μορφών ή των περιτυλιγμάτων παλετών ή των μιντάντων για τη σταθεροποίηση και την προστασία των προϊόντων που τοποθετούνται σε παλέτες κατά τη μεταφορά, διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 40 % των εν λόγω συσκευασιών συνολικά είναι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

«2. Από την 1η Ιανουαρίου 2030, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων, με τις μορφές που απαριθμούνται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, **εντός του εδάφους της Ένωσης**, μεταξύ διαφορετικών εγκαταστάσεων στις οποίες ο φορέας ασκεί τη δραστηριότητά του, ή μεταξύ οποιωνδήποτε από τις εγκαταστάσεις στις οποίες ο φορέας ασκεί τη δραστηριότητά του και των εγκαταστάσεων οποιασδήποτε άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης ή συνεργαζόμενης επιχείρησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ, όπως ισχύει την 11η Φεβρουαρίου 2025, διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω συσκευασίες είναι επαναχρησιμοποιήσιμες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

«3. Από την 1η Ιανουαρίου 2030, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων, μεταξύ άλλων για προϊόντα που διανέμονται μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου, με τις μορφές που απαριθμούνται στην παράγραφο 1, για την παράδοση προϊόντων σε άλλον οικονομικό φορέα **εντός του ίδιου κράτους μέλους** διασφαλίζουν ότι οι συσκευασίες αυτές είναι επαναχρησιμοποιήσιμες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης για τις συσκευασίες μεταφοράς (και τις συσκευασίες προς πώληση που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προϊόντων) περιορίζονται σε περιπτώσεις όπου οι εν λόγω συσκευασίες χρησιμοποιούνται «εντός του εδάφους της Ένωσης». Ως εκ τούτου, αμφότεροι οι φορείς εκμετάλλευσης, δηλαδή οι εισαγωγείς και οι διανομείς, πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ. Όσον αφορά τις συσκευασίες μεταφοράς (και τις συσκευασίες προς πώληση που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προϊόντων) από τρίτες χώρες, η απαίτηση αυτή θα πρέπει να θεωρείται ότι ισχύει από τη στιγμή της εισαγωγής και της θέσης σε κυκλοφορία στην αγορά, γεγονός που σημαίνει ότι έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαιτούμενες διαδικασίες εισαγωγής και επιτρέπεται η κυκλοφορία τους στην αγορά της ΕΕ. Αυτό συνήθως πραγματοποιείται στην πρώτη αποθήκη στην ΕΕ.

Οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης εφαρμόζονται σε εισαγόμενα εμπορεύματα σε συσκευασίες μεταφοράς μετά τη θέση τους σε κυκλοφορία στην αγορά της ΕΕ. Οι στόχοι αυτοί εφαρμόζονται από την πρώτη αποθήκη που βρίσκεται εντός της Ένωσης έως τον τελικό προορισμό εντός του εδάφους της Ένωσης, όταν η πρώτη αποθήκη δεν είναι ο τελικός προορισμός της αποστολής.

Για τους σκοπούς της εν λόγω διάταξης, ως «πρώτη αποθήκη» νοείται η εγκατάσταση εντός της Ένωσης όπου εμπορεύματα σε συσκευασία μεταφοράς φθάνουν αρχικά, αποθηκεύονται και αποσυσκευάζονται με σκοπό την περαιτέρω διανομή τους εντός της αλυσίδας εφοδιασμού της ΕΕ.

Τα φορτία που φθάνουν στην πρώτη αποθήκη και προορίζονται για έναν μόνο τελικό προορισμό δεν απαιτείται να αποσυσκευάζονται και να επανασυσκευάζονται σε επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες. Τα κέντρα διανομής και οι κόμβοι εφοδιαστικής δεν θεωρούνται τελικός προορισμός.

20. Υπεύθυνος οικονομικός φορέας για τους στόχους επαναχρησιμοποίησης των συσκευασιών μεταφοράς

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 29 παράγραφος 1: «Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι οικονομικοί φορείς που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά προϊόντων, μεταξύ άλλων για προϊόντα που διανέμονται μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου, εντός του εδάφους της Ένωσης, με τη μορφή παλετών, αναδιπλούμενων πλαστικών κουτιών, κουτιών, δίσκων, πλαστικών κιβωτίων, χύδην εμπορευματοκιβωτίων μεσαίας χωρητικότητας, κάδων, βαρελιών και κανίστρων κάθε μεγέθους και υλικού, συμπεριλαμβανομένων των εύκαμπτων μορφών ή των περιτυλιγμάτων παλετών ή των μάντων για τη σταθεροποίηση και την προστασία των προϊόντων που τοποθετούνται σε παλέτες κατά τη μεταφορά, διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 40 % των εν λόγω συσκευασιών συνολικά είναι επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης. Από την 1η Ιανουαρίου 2040, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς προσπαθούν να χρησιμοποιούν τουλάχιστον το 70 % των συσκευασιών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σε επαναχρησιμοποιήσιμη μορφή, στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης των συσκευασιών μεταφοράς καθορίζονται στο επίπεδο των οικονομικών φορέων που χρησιμοποιούν συσκευασίες μεταφοράς ή συσκευασίες προς πώληση χρησιμοποιούμενες για μεταφορά.

Ως εκ τούτου, οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης βαρύνουν τον χρήστη συσκευασιών μεταφοράς ή τον χρήστη συσκευασιών προς πώληση που χρησιμοποιούνται για μεταφορά. Ο χρήστης συσκευασιών μεταφοράς ή ο χρήστης συσκευασιών προς πώληση που χρησιμοποιούνται για μεταφορά είναι ο οικονομικός φορέας που θέτει ένα προϊόν σε κυκλοφορία στην αγορά της Ένωσης στην αντίστοιχη συσκευασία μεταφοράς, είτε ως κατασκευαστής είτε ως εισαγωγέας είτε ως διανομέας.

21. Απαλλαγές των ειδικά σχεδιασμένων συσκευασιών μεταφοράς από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 29 παράγραφος 4 προβλέπει τα εξής: «Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 δεν ισχύουν για τις συσκευασίες μεταφοράς ή τις συσκευασίες προς πώληση:

- α) οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, σύμφωνα με την οδηγία 2008/68/ΕΚ·
- β) οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά μηχανημάτων, εξοπλισμού και εμπορευμάτων μεγάλης κλίμακας, για τα οποία η συσκευασία είναι ειδικά σχεδιασμένη ώστε να ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες απαιτήσεις οικονομικού φορέα που έκανε την παραγγελία».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Το άρθρο 29 παράγραφος 4 σημείο β) προβλέπει απαλλαγή για τις συσκευασίες οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά μηχανημάτων, εξοπλισμού και εμπορευμάτων μεγάλης κλίμακας, για τα οποία η συσκευασία είναι ειδικά σχεδιασμένη ώστε να ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες απαιτήσεις του οικονομικού φορέα που έκανε την παραγγελία. Τα μηχανήματα, ο εξοπλισμός και τα εμπορεύματα μεγάλης κλίμακας θα πρέπει να νοούνται στο πλαίσιο αυτό.

Οι οικονομικοί φορείς που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν αυτήν την απαλλαγή πρέπει να παρέχουν κατάλληλη τεκμηρίωση που να αποδεικνύει ότι η συσκευασία είναι ειδικά σχεδιασμένη για ένα μεμονωμένο προϊόν. Η εν λόγω τεκμηρίωση θα πρέπει να περιλαμβάνεται στον τεχνικό φάκελο της συσκευασίας και να καλύπτει κάθε σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία της συσκευασίας που απαιτείται για την επίτευξη της συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις απαλλαγής που ορίζονται στο άρθρο 29 παράγραφος 4 σημείο β).

22. Ορισμός της «διάθεσης» στο πλαίσιο της συμμόρφωσης με τους στόχους επαναχρησιμοποίησης για τα ποτά

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 6, «Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι τελικοί διανομείς που διαθέτουν αλκοολούχα και μη αλκοολούχα ποτά σε συσκευασίες προς πώληση στο έδαφος κράτους μέλους για τους καταναλωτές διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 10 % των εν λόγω προϊόντων διατίθενται μέσα σε επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

Το άρθρο 3 σημείο 11) ορίζει τη «διάθεση στην αγορά στο έδαφος του κράτους μέλους» ως «κάθε προσφορά συσκευασίας, είτε άδειας είτε με προϊόν, για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά στο έδαφος του κράτους μέλους στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν».

Ο τελικός διανομέας ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 21) ως «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στην αλυσίδα εφοδιασμού που παραδίδει στον τελικό χρήστη συσκευασμένα προϊόντα, μεταξύ άλλων μέσω επαναχρησιμοποίησης, ή προϊόντα που μπορούν να αγοραστούν μέσω επαναπλήρωσης».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού, ο τελικός διανομέας που διαθέτει στους καταναλωτές ποτά σε συσκευασίες προς πώληση είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, κατάσταση λιανικής πώλησης ή μπαρ ή εστιατόριο του τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας. Σε περίπτωση εξ αποστάσεως πωλήσεων, ο τελικός διανομέας είναι ο οικονομικός φορέας που διαθέτει το ποτό σε συσκευασία προς πώληση στους καταναλωτές μέσω ιστοτόπου.

Για τη διάθεση δεν χρειάζεται να ολοκληρωθεί πράγματι η πώληση του ποτού σε συσκευασία προς πώληση στον καταναλωτή. Αρκεί ο τελικός διανομέας να προσφέρει προς πώληση τουλάχιστον το 10 % των ποτών του σε επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες προς πώληση.

Η αναφορά του άρθρου 29 παράγραφος 6 σε «σύστημα επαναχρησιμοποίησης» αφορά τις απαιτήσεις που ισχύουν για τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης, όπως ορίζονται στο παράρτημα VI μέρος Α του κανονισμού. Η εύρυθμη λειτουργία ενός τέτοιου συστήματος συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση κατάλληλων ρυθμίσεων πληροφόρησης, παρουσίασης ή επικοινωνίας για τους καταναλωτές, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2, οι οποίες καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση και την προώθηση της προσφοράς ποτών σε επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες προς πώληση, με σκοπό την αποτελεσματική θέση τους σε κυκλοφορία στην αγορά και την εμπορία τους.

Ο τρόπος υπολογισμού των στόχων επαναχρησιμοποίησης για τα ποτά καθορίζεται σε εκτελεστική πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3.

23. Στόχοι επαναχρησιμοποίησης για ποτά στον τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας

Νομική διάταξη:

Το άρθρο 29 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο του ΚΣΑΣ ορίζει τα εξής:

«Από την 1η Ιανουαρίου 2030, οι τελικοί διανομείς που διαθέτουν αλκοολούχα και μη αλκοολούχα ποτά σε συσκευασίες προς πώληση στο έδαφος κράτους μέλους για τους καταναλωτές διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον το 10 % των εν λόγω προϊόντων διατίθενται μέσα σε επαναχρησιμοποιήσιμη συσκευασία στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Τα ποτά που πωλούνται σε μεγάλους επαναχρησιμοποιήσιμους περιέκτες ποτών, όπως βαρέλια μπίρας, σε μπαρ και εστιατόρια (μεταξύ επιχειρήσεων) προκειμένου να διατεθούν στους καταναλωτές από τους φορείς εκμετάλλευσης των μπαρ και των εστιατορίων (δηλαδή στον τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας) δεν συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων επαναχρησιμοποίησης που ισχύουν για τους φορείς εκμετάλλευσης του τομέα ξενοδοχείων, εστίασης και τροφοδοσίας. Τα εν λόγω ποτά δεν διατίθενται στους καταναλωτές σε συσκευασίες προς πώληση. Μόνο όταν ο γεμισμένος μεγάλος επαναχρησιμοποιήσιμος περιέκτης διατίθεται σε καταναλωτή, μπορεί ο εν λόγω περιέκτης ποτών να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων επαναχρησιμοποίησης του διανομέα ποτών.

Αντιθέτως, οι μικρότερες συσκευασίες ποτών, όπως οι επαναχρησιμοποιήσιμες φιάλες, συνυπολογίζονται στους στόχους επαναχρησιμοποίησης, καθώς πρόκειται για συσκευασίες προς πώληση και μπορούν να παρέχονται απευθείας στους καταναλωτές.

24. Εθνικές απαλλαγές από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 29 παράγραφος 14 θεσπίζει σωρευτικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τους οικονομικούς φορείς στην επικράτειά τους από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης για περίοδο 5 ετών. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι εξής:

- α) το απαλλάσσον κράτος μέλος υπερβαίνει κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες τους στόχους για την ανακύκλωση των απορριμμάτων συσκευασίας ανά υλικό που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2025 και αναμένεται να υπερβεί κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες τον στόχο για το 2030 σύμφωνα με την έκθεση που δημοσιεύει η Επιτροπή 3 έτη πριν από την εν λόγω ημερομηνία·
- β) το απαλλάσσον κράτος μέλος οδεύει προς την επίτευξη των σχετικών στόχων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων που ορίζεται στο άρθρο 43 και μπορεί να αποδείξει ότι έχει μειώσει τα παραγόμενα κατά κεφαλήν απορρίμματα συσκευασίας κατά τουλάχιστον 3 % έως το 2028 σε σύγκριση με τα παραγόμενα κατά κεφαλήν απορρίμματα συσκευασίας το 2018· και
- γ) οι οικονομικοί φορείς έχουν εγκρίνει εταιρικό σχέδιο για την πρόληψη της δημιουργίας και την ανακύκλωση αποβλήτων, το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων για την πρόληψη της δημιουργίας και την ανακύκλωση απορριμμάτων των άρθρων 43 και 52 αντίστοιχα.

Η εν λόγω περίοδος των 5 ετών μπορεί να ανανεωθεί από το κράτος μέλος, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις».

Οι στόχοι ανακύκλωσης που πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη προβλέπονται στο άρθρο 52. Οι στόχοι καθορίζονται για τα ακόλουθα υλικά συσκευασίας: χαρτί και χαρτόνι, πλαστικό, γυαλί, ξύλο, μέταλλο και αλουμίνιο.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

- α) Η δυνατότητα ενός κράτους μέλους να υπερβεί όλους τους στόχους ανακύκλωσης ανά υλικό

Η χρήση του πληθυντικού αριθμού («στόχοι») θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με το γεγονός ότι υπάρχουν περισσότεροι από ένας στόχοι ανά υλικό, αλλά δεν χρειάζεται να σημειώνεται υπέρβαση όλων αυτών των στόχων ταυτόχρονα για να πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω απαλλαγής.

Για παράδειγμα, εάν σε ένα δεδομένο κράτος μέλος σημειωθεί υπέρβαση του στόχου ανακύκλωσης για το αλουμίνιο, θα μπορούσε να επιτραπεί στους εμπόρους λιανικής πώλησης να εξαφίνουν τα ποτά που πωλούνται σε κουτιά αλουμινίου από τα προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης πώλησης του 10 % των ποτών σε επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες. Οι έμποροι λιανικής πώλησης θα πρέπει και πάλι να εκπληρώσουν τον στόχο επαναχρησιμοποίησης για τα ποτά που πωλούνται σε συσκευασίες κατασκευασμένες από άλλα υλικά, όπως γυαλί και πλαστικό, αλλά ο στόχος του 10 % μειώνεται αναλογικά για το μερίδιο των ποτών που πωλούνται σε κουτιά αλουμινίου.

β) Προϋποθέσεις σχετικά με την απαλλαγή που ισχύει για τις σύνθετες συσκευασίες

Στην περίπτωση σύνθετης συσκευασίας, πρέπει να σημειώνεται υπέρβαση των σχετικών στόχων ανακύκλωσης για τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη συσκευασία. Στην πράξη, θα πρέπει σημειώνεται υπέρβαση των στόχων ανακύκλωσης για όλα τα υλικά που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 5 % του βάρους της μονάδας συσκευασίας.

γ) Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τον στόχο πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων

Το αντίστοιχο κράτος μέλος πρέπει να οδεύει προς την επίτευξη του συνολικού στόχου πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων για όλα τα απορρίμματα συσκευασίας που παράγονται στο απαλλάσσον κράτος μέλος. Δεν υπάρχει ειδικός ανά υλικό στόχος για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

δ) Προϋποθέσεις για την ανανέωση της απαλλαγής:

Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να συνεχίσει να χρησιμοποιεί την απαλλαγή από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης μετά από 5 έτη, πρέπει να εκπληρώσει τους στόχους πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων κατά τα έτη 2035 και 2040. Πρόθεση των συννομοθετών, όταν επέτρεψαν τη δυνατότητα ανανέωσης της απαλλαγής, ήταν να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικοί φορείς θα επιτύχουν τους στόχους επαναχρησιμοποίησης και ότι τα κράτη μέλη θα συνεχίσουν να μειώνουν την παραγωγή απορριμμάτων συσκευασίας σύμφωνα με τους στόχους μείωσης, όπως αυτοί ορίζονται για τα έτη 2035 και 2040. Εάν υπάρξουν νέα δεδομένα και ισχύσουν νέοι στόχοι, αυτά θα πρέπει να εξεταστούν κατά τον κρίσιμο χρόνο, διαφορετικά θα μπορούσαν να διακυβευτούν οι στόχοι του ΚΣΑΣ, ιδίως η μείωση των απορριμμάτων συσκευασίας.

25. Ευελιξία των κρατών μελών να θεσπίζουν εθνικά μέτρα

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 4:

- «1. Οι συσκευασίες τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά μόνον εφόσον συμμορφώνονται με τον παρόντα κανονισμό.
2. Τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν ούτε περιορίζουν ούτε εμποδίζουν τη θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασίας που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας, επισήμανσης και πληροφόρησης που καθορίζονται στα άρθρα 5 έως 12 ή σύμφωνα με αυτά.
3. Εάν τα κράτη μέλη επιλέξουν να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν εθνικές απαιτήσεις βιωσιμότητας ή απαιτήσεις πληροφόρησης συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν αντιβαίνουν στις απαιτήσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό και τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν ούτε περιορίζουν ούτε εμποδίζουν τη θέση σε κυκλοφορία στην αγορά, για λόγους μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω εθνικές απαιτήσεις, συσκευασίας που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο ΚΣΑΣ παρέχει περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη όσον αφορά ορισμένα θέματα ή καθορίζει μόνο ελάχιστες απαιτήσεις ή απαιτεί την εφαρμογή από τα κράτη μέλη διατάξεων που δεν είναι πλήρως εναρμονισμένες. Επιπλέον, προβλέπονται παρατάσεις των προθεσμιών για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων.

Οι αποκλίνουσες εθνικές διατάξεις για τις συσκευασίες επηρεάζουν όλους ουσιαστικά τους οικονομικούς τομείς και τις αξιακές αλυσίδες των προϊόντων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα εθνικά μέτρα δεν δημιουργούν δυσανάλογους και αδικαιολόγητους φραγμούς στο εμπόριο της εσωτερικής αγοράς ούτε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Η πρόωρη εφαρμογή των εναρμονισμένων κανόνων της ΕΕ, όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν δεσμευτική εκτελεστική νομοθεσία πριν από τις εναρμονισμένες προθεσμίες, και ιδίως εάν οι εν λόγω διατάξεις απαιτούν τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων πρώτα σε επίπεδο ΕΕ, συνιστά παραβίαση της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ, καθώς και του άρθρου 288 της ΣΛΕΕ, το οποίο ορίζει την αρχή της άμεσης εφαρμογής των κανονισμών. Η εν λόγω πρόωρη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, η οποία θα μπορούσε να επιτραπεί από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο (ΟΣΑΣ, Συνθήκη), θα πρέπει να καταργηθεί το αργότερο έως την έναρξη ισχύος των εναρμονισμένων διατάξεων και να συνάδει ήδη με το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας που προβλέπεται σε συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού.

Όσον αφορά τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν απαιτήσεις βιωσιμότητας που υπερβαίνουν εκείνες που ορίζονται στον κανονισμό, το άρθρο 4 παράγραφος 2 του ΚΣΑΣ παρέχει στους οικονομικούς φορείς τη διασφάλιση ότι η θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασιών που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κανονισμού δεν θα περιορίζεται από εθνικούς κανόνες.

Το άρθρο 4 παράγραφος 3 του ΚΣΑΣ θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι περιορίζει την ελευθερία δράσης των κρατών μελών, και όχι ότι παρέχει τη δυνατότητα παρέκκλισης από τον γενικό κανόνα που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του ΚΣΑΣ. Ως εκ τούτου, τυχόν εθνική απαίτηση βιωσιμότητας ή επισήμανσης δεν μπορεί να περιορίζει τη θέση σε κυκλοφορία στην αγορά συσκευασιών που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και επισήμανσης βάσει του ΚΣΑΣ, δεν μπορεί να έρχεται σε σύγκρουση με τις εν λόγω απαιτήσεις και δεν μπορεί να δημιουργεί φραγμούς στην εσωτερική αγορά.

Διάφορες διατάξεις του κανονισμού προσδιορίζουν το περιθώριο που έχουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την εξουσία τους να θεσπίζουν εθνικά μέτρα ή επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν πρόσθετες απαλλαγές ή απαιτήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι διατάξεις σχετικά με τη λιπασματοποίηση (άρθρο 9), οι περιορισμοί στη χρήση ορισμένων μορφών συσκευασίας (άρθρο 25 παράγραφοι 2 και 3, άρθρο 70 παράγραφος 4, παράρτημα V σημείο 2), το άρθρο 29 σχετικά με τους στόχους επαναχρησιμοποίησης (βλ. παραγράφους 11, 12, 14, 15, 16) και το άρθρο 33 παράγραφος 6 σχετικά με την προσφορά επαναχρησιμοποίησης.

Αρκετές διατάξεις ⁽³⁰⁾ απαιτούν εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο (π.χ. την επίτευξη συγκεκριμένου στόχου ή την υποβολή στοιχείων) και αποτελούν συνδυασμό πλήρως εναρμονισμένων απαιτήσεων και δυνατοτήτων ευελιξίας σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις για τη χρήση αυτών των «δυνατοτήτων ευελιξίας» «πλαισιώνονται» πάντα με εναρμονισμένους όρους και τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνονται με τους όρους αυτούς προκειμένου να συμμορφώνονται με τον ΚΣΑΣ (βλ. σημείο 29 κατωτέρω σχετικά με τους στόχους ανακύκλωσης). Ορισμένες από τις διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν επίσης άμεσα εφαρμοστέες υποχρεώσεις για τους οικονομικούς φορείς, όπως για παράδειγμα το άρθρο 31 σχετικά με την υποβολή στοιχείων στις αρμόδιες αρχές σχετικά με τους στόχους επαναχρησιμοποίησης.

26. Ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν πρόσθετους στόχους ανακύκλωσης

Νομικές διατάξεις:

Άρθρο 52 παράγραφος 6: «Ένα κράτος μέλος μπορεί, εφόσον τηρεί τους γενικούς κανόνες που θεσπίζονται στη ΣΛΕΕ και δρα σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, να θεσπίζει διατάξεις που υπερβαίνουν τους ελάχιστους στόχους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο».

Άρθρο 4 παράγραφος 3: «Εάν τα κράτη μέλη επιλέξουν να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν εθνικές απαιτήσεις βιωσιμότητας ή απαιτήσεις πληροφόρησης συμπληρωματικά προς τις απαιτήσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν αντιβαίνουν στις απαιτήσεις που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό και τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν ούτε περιορίζουν ούτε εμποδίζουν τη θέση σε κυκλοφορία στην αγορά, για λόγους μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω εθνικές απαιτήσεις, συσκευασίας που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν υψηλότερους αλλά και πρόσθετους στόχους ανακύκλωσης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπονομεύουν την εσωτερική αγορά. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη θέσει πρόσθετους στόχους, για παράδειγμα για το χαρτόνι συσκευασίας υγρών προϊόντων.

Ο ΚΣΑΣ απηχεί την προηγούμενη οδηγία για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΟΣΑΣ), η οποία παρείχε στα κράτη μέλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την οργάνωση της διαχείρισης των αποβλήτων τους.

Οι πρόσθετοι στόχοι ανακύκλωσης μπορούν να ενισχύσουν την αποδοτικότητα στην αξιακή αλυσίδα των απορριμμάτων συσκευασίας και, ως εκ τούτου, είναι επωφελείς για τους οικονομικούς φορείς. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν, κατά περίπτωση, ότι οι εν λόγω στόχοι δεν αντιβαίνουν στους στόχους του ΚΣΑΣ για την εσωτερική αγορά.

27. Ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν πρόσθετους ή υψηλότερους στόχους επαναχρησιμοποίησης

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 29 παράγραφος 15 ορίζει τα εξής: «Υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 51, τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν για τους οικονομικούς φορείς στόχους που υπερβαίνουν τους ελάχιστους στόχους των παραγράφων 1, 2, 3, 5 και 6 του παρόντος άρθρου, στον βαθμό που οι εν λόγω υψηλότεροι στόχοι είναι αναγκαίοι προκειμένου το κράτος μέλος να επιτύχει έναν ή περισσότερους από τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 43».

⁽³⁰⁾ Άρθρα 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 68.

Το άρθρο 29 παράγραφος 16 ορίζει τα εξής: «Υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 51, τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν για τους οικονομικούς φορείς στόχους σχετικά με ποτά διατιθέμενα σε συσκευασία προς πώληση που δεν εμπίπτει στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, εάν οι εν λόγω πρόσθετοι στόχοι είναι αναγκαίοι προκειμένου το κράτος μέλος να επιτύχει έναν ή περισσότερους από τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 43».

Το άρθρο 51 σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση και την επαναπλήρωση ορίζει τα εξής:

- 1) «Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν τη δημιουργία συστημάτων επαναχρησιμοποίησης για συσκευασίες με επαρκή κίνητρα επιστροφής και συστημάτων επαναπλήρωσης με τρόπο που δεν βλάπτει το περιβάλλον. Τα εν λόγω συστήματα συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 27 και 28 και στο παράρτημα VI και δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγιεινή των τροφίμων ή την ασφάλεια των καταναλωτών.
- 2) Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν: [...]
- γ) υποχρεώσεις των κατασκευαστών ή των τελικών διανομέων να διαθέτουν, σε επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες στο πλαίσιο συστήματος επαναχρησιμοποίησης ή μέσω επαναπλήρωσης, ορισμένο ποσοστό προϊόντων διαφορετικών από εκείνα που καλύπτουν οι στόχοι επαναχρησιμοποίησης που ορίζονται στο άρθρο 29, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν συνεπάγεται στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς ή φραγμούς στο εμπόριο προϊόντων από άλλα κράτη μέλη».

Το άρθρο 33 παράγραφος 6, το οποίο σχετίζεται με την υποχρέωση προσφοράς επαναχρησιμοποίησης για τον τομέα του φαγητού σε πακέτο για έξω, παραπέμπει στο άρθρο 51 όσον αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα κράτος μέλος μπορεί να θέτει στόχους που υπερβαίνουν τον ελάχιστο ενδεικτικό στόχο του 10 % για το 2030 όπως ορίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 5 του ΚΣΑΣ για τις συσκευασίες πακέτου για έξω, «στον βαθμό που είναι αναγκαίοι υψηλότεροι στόχοι προκειμένου το κράτος μέλος να επιτύχει έναν ή περισσότερους από τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 43».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που θέτει ο ΚΣΑΣ για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, τα κράτη μέλη ενδέχεται να χρειαστεί να συμπληρώσουν τα μέτρα της ΕΕ με εθνικά μέτρα, όπως είναι οι υψηλότεροι ή πρόσθετοι εθνικοί στόχοι επαναχρησιμοποίησης για τις συσκευασίες. Ωστόσο, κατά τη λήψη αυτών των μέτρων, τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις:

- α) Όσον αφορά τις προϋποθέσεις του άρθρου 51, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι σωρευτικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την αύξηση των στόχων επαναχρησιμοποίησης του άρθρου 29 παράγραφος 15 πρέπει να πληρούνται και για τον καθορισμό νέων στόχων επαναχρησιμοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο γ), το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν στόχους επαναχρησιμοποίησης για προϊόντα που δεν καλύπτονται από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης που προβλέπονται στο άρθρο 29. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι ακόλουθες:
 - Οι νέοι στόχοι είναι απαραίτητοι προκειμένου το κράτος μέλος να επιτύχει τους στόχους του για τη μείωση των αποβλήτων (κατά 5 % έως το 2030· 10 % έως το 2035· 15 % έως το 2040), πράγμα το οποίο πρέπει να αποδείξει με στοιχεία και δεδομένα· και
 - οι νέοι στόχοι δεν οδηγούν σε στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά ούτε επιφέρουν εμπορικούς φραγμούς για τα προϊόντα· και
 - οι νέοι στόχοι κοινοποιούνται μέσω της διαδικασίας TRIS, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν τις νομοθετικές προτάσεις τους στην Επιτροπή με στόχο την πρόληψη της δημιουργίας φραγμών στην εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα αποτελούν τεχνικούς κανονισμούς.

Το άρθρο 51 παράγραφος 2 στοιχείο γ) επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν στόχους επαναχρησιμοποίησης για προϊόντα που δεν καλύπτονται από τους στόχους επαναχρησιμοποίησης που προβλέπονται στο άρθρο 29 και τα οποία δεν απαλλάσσονται ρητά στο άρθρο 29, γεγονός που σημαίνει, για παράδειγμα, ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να καθορίζουν στόχους επαναχρησιμοποίησης για τον τομέα του φαγητού σε πακέτο για έξω. Αυτό προβλέπεται ρητά και στο άρθρο 33 παράγραφος 6 του ΚΣΑΣ.

Ως εκ τούτου, εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να θέσει νέους εθνικούς στόχους επαναχρησιμοποίησης σε άλλους τομείς ή για μορφές συσκευασίας ή προϊόντα διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 29, πρέπει να αποδείξει ότι αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Όταν ένα κράτος μέλος κοινοποιεί τέτοιου είδους μέτρα στο σύστημα κοινοποίησης TRIS, θα πρέπει να περιλαμβάνει την εν λόγω αξιολόγηση.

- β) Μολονότι το άρθρο 43 επιτρέπει στα κράτη μέλη να θέτουν υψηλότερους εθνικούς στόχους για την πρόληψη της δημιουργίας απορριμμάτων συσκευασίας από εκείνους που καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ ⁽³¹⁾, οι υψηλότεροι εθνικοί στόχοι πρόληψης δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται ως δικαιολογία για την αύξηση των εναρμονισμένων στόχων επαναχρησιμοποίησης σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό απορρέει από την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης έναντι του εθνικού δικαίου, διότι, σε αντίθετη περίπτωση, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τον στόχο της εναρμόνισης της αγοράς.
- γ) Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να τροποποιήσουν άμεσα εφαρμοστέες και εναρμονισμένες διατάξεις της ΕΕ. Δεν μπορούν:
- να θέσουν στόχους επαναχρησιμοποίησης για τις συσκευασίες μεταφοράς, όπως τα χαρτοκιβώτια, οι οποίες εξαιρούνται ρητά από την επαναχρησιμοποίηση βάσει του ΚΣΑΣ, ή
 - να καταστήσουν δεσμευτικούς τους ενδεικτικούς στόχους επαναχρησιμοποίησης για το έτος 2040, όπως ορίζονται στο άρθρο 29 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, στο άρθρο 29 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο και στο άρθρο 29 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο.

28. Εθνικές εξαιρέσεις από τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής (DRS)

Νομικές διατάξεις:

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 62), το «σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής» ορίζεται ως «σύστημα κατά το οποίο χρεώνεται παρακρατούμενο ποσό στον τελικό χρήστη κατά την αγορά συσκευασμένου ή γεμισμένου προϊόντος που καλύπτεται από το σύστημα αυτό, το οποίο ποσό επιστρέφεται κατά την επιστροφή της συσκευασίας για την οποία αυτό παρακρατήθηκε μέσω ενός από τους διαύλους συλλογής που οι εθνικές αρχές έχουν εξουσιοδοτήσει για τον σκοπό αυτόν».

Σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1, «[έ]ως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν τη χωριστή συλλογή των ακόλουθων μορφών συσκευασίας, σε ποσοστό τουλάχιστον 90 % ετησίως κατά βάρος, οι οποίες διατίθενται στην αγορά για πρώτη φορά στο συγκεκριμένο κράτος μέλος σε ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος:

- α) πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων· και
- β) μεταλλικοί περιέκτες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων».

Το άρθρο 50 παράγραφος 2 προβλέπει ότι «[γ]ια την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν τη δημιουργία συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για τις σχετικές μορφές συσκευασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και την παρακράτηση ποσού έναντι επιστροφής στο σημείο πώλησης».

Το άρθρο 50 παράγραφος 5 παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα εξαίρεσης από την υποχρέωση της παραγράφου 2 υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το ποσοστό χωριστής συλλογής που απαιτείται βάσει του άρθρου 48 για τη σχετική μορφή συσκευασίας, όπως δηλώνεται στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 56 παράγραφος 1 στοιχείο γ), ανέρχεται σε 80 % και άνω κατά βάρος της εν λόγω συσκευασίας που έχει διατεθεί στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους για πρώτη φορά κατά το ημερολογιακό έτος 2026· και
- β) ως την 1η Ιανουαρίου 2028, το κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή το αίτημά του για εξαίρεση και υποβάλλει σχέδιο εφαρμογής στο οποίο παρουσιάζεται στρατηγική με συγκεκριμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής τους, η οποία διασφαλίζει την επίτευξη του ποσοστού χωριστής συλλογής 90 % κατά βάρος για τη συσκευασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1”.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο ΚΣΑΣ δεν προβλέπει πιο επιεικείς προϋποθέσεις για τους εμπόρους λιανικής πώλησης των παραμεθόριων περιοχών. Αντιθέτως, επιβάλλει ειδικές υποχρεώσεις ⁽³²⁾ στις διασυνοριακές επιχειρήσεις με στόχο την πρόληψη της καταστρατήγησης, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει τους στόχους και τις απαιτήσεις του συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής.

⁽³¹⁾ Το άρθρο 43 παράγραφος 7 ορίζει τα εξής: «Για τους σκοπούς της παραγράφου 5, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν μέτρα για την πρόληψη της δημιουργίας απορριμμάτων συσκευασίας που υπερβαίνουν τους ελάχιστους στόχους που ορίζονται στην παράγραφο 1, ενώ παράλληλα δρουν σύμφωνα με τον ΚΣΑΣ».

⁽³²⁾ Στο άρθρο 50 παράγραφος 11 προβλέπεται ότι: “Έως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που θεσπίστηκαν βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ.

[...]

Έως την 1η Ιανουαρίου 2038, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, αξιολογεί την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και προσδιορίζει με ποιους τρόπους μπορεί να μεγιστοποιηθεί η διαλειτουργικότητα των συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής”.

Το παράρτημα Χ ορίζει τα εξής: “Τα κράτη μέλη με περιοχές που παρουσιάζουν μεγάλη διασυνοριακή επιχειρηματική δραστηριότητα διασφαλίζουν ότι τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής επιτρέπουν τη συλλογή συσκευασιών από τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής άλλων κρατών μελών σε προκαθορισμένα σημεία συλλογής και επιδιώκουν να καταστήσουν δυνατή την επιστροφή παρακρατημένου ποσού που χρεώθηκε στον τελικό χρήστη κατά την αγορά της συσκευασίας”.

Η δυνατότητα εξαίρεσης των κρατών μελών βάσει του άρθρου 50 παράγραφος 5 του ΚΣΑΣ συνδέεται με κριτήρια επιδόσεων και όχι με γεωγραφικά κριτήρια και, όπως κάθε εξαίρεση, πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο συσταλτικό.

Οι δύο προϋποθέσεις, δηλαδή η χρέωση παρακρατούμενου ποσού και η καθιέρωση συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής, είναι σωρευτικές, διότι η χρέωση παρακρατούμενου ποσού είναι αδύνατη ελλείψει συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Αυτό υπογραμμίζεται στον ορισμό των συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Κατά συνέπεια, ο τελικός διανομέας μπορεί να απαλλαγεί από τη χρέωση παρακρατούμενου ποσού εάν το κράτος μέλος, στο σύνολό του, έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση δημιουργίας συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Με άλλα λόγια, ο τελικός διανομέας δεν μπορεί να απαλλαγεί από τη χρέωση παρακρατούμενου ποσού εάν το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένος διαθέτει σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής και, ως εκ τούτου, υποχρεούται να επιβάλει παρακράτηση σε καταναλωτές από άλλα κράτη μέλη.

29. Ελάχιστες απαιτήσεις για τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 11 του ΚΣΑΣ, έως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης και μεταλλικούς περιέκτες ποτών μίας χρήσης πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ.

Το άρθρο 50 παράγραφος 11 ορίζει επίσης ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ δεν επιβάλλονται στα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που θεσπίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του ΚΣΑΣ και επιτυγχάνουν τους στόχους του 90 % που ορίζονται στο άρθρο 50 παράγραφος 1 έως την 1η Ιανουαρίου 2029. Ωστόσο, τα κράτη μέλη επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι, κατά την πρώτη επανεξέτασή τους, τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ. Εάν ο στόχος του 90 % δεν επιτευχθεί έως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής συσκευασιών μίας χρήσης συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2035.

Η αιτιολογική σκέψη 145 εξηγεί ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ θα συμβάλουν στην επίτευξη μεγαλύτερης συνοχής και υψηλότερων ποσοστών επιστροφής σε όλα τα κράτη μέλη. Θεσπίστηκαν με βάση τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών, ανάλυση εμπειρογνομόνων και τις βέλτιστες πρακτικές από τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ως επανεξέταση υφιστάμενου συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής θα πρέπει να νοείται κάθε κανονιστική δράση που θεσπίζεται μέσω νομοθεσίας και επιβάλλει ουσιαστική αλλαγή στο εν λόγω σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής, και ιδίως του ποσοστού συλλογής. Πριν από την 1η Ιανουαρίου 2029, κατά την επανεξέταση του συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής, τα κράτη μέλη εξετάζουν αν το εν λόγω σύστημα μπορεί να αναμένεται ότι θα εκπληρώσει τους στόχους του ποσοστού χωριστής συλλογής ύψους 90 % που ορίζονται στο άρθρο 50 παράγραφος 2. Εάν το σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής επιτύχει ποσοστά χωριστής συλλογής τουλάχιστον 90 %, δεν χρειάζεται να συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις. Ωστόσο, εάν δεν το επιτύχει, το κράτος μέλος θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να διασφαλίσει ότι το σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2029, τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για συσκευασίες ποτών μίας χρήσης που δεν πληρούν τις υποχρεώσεις χωριστής συλλογής πρέπει να συμμορφωθούν με τις ελάχιστες απαιτήσεις έως την 1η Ιανουαρίου 2035.

30. Αποδοχή περιεκτών ποτών που υπόκεινται σε παρακράτηση ποσού έναντι επιστροφής από τους εμπόρους λιανικής πώλησης

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το παράρτημα Χ σημείο 1, “τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι τελικοί διανομείς υποχρεούνται να αποδέχονται την επιβαρυνόμενη με παρακρατούμενο ποσό συσκευασία του υλικού και της μορφής συσκευασίας που διανέμουν και να παρέχουν στους τελικούς χρήστες επιστρεφόμενα παρακρατούμενα ποσά όταν επιστρέφεται η συσκευασία για την οποία παρακρατήθηκαν, εκτός εάν οι τελικοί χρήστες διαθέτουν εξίσου προσβάσιμα μέσα για την επιστροφή του παρακρατούμενου ποσού μετά τη χρήση της επιβαρυνόμενης με παρακρατούμενο ποσό συσκευασίας, μέσω ενός από τους διαίλους συλλογής που, για τις συσκευασίες τροφίμων, διασφαλίζουν ανακύκλωση κατάλληλη για χρήση του υλικού σε συσκευασίες τροφίμων και τους οποίους οι εθνικές αρχές έχουν εξουσιοδοτήσει για τον σκοπό αυτόν. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει εάν το εμβαδό του χώρου πώλησης δεν επιτρέπει στους τελικούς χρήστες να επιστρέφουν συσκευασίες με παρακράτηση ποσού. Ωστόσο, οι τελικοί διανομείς θα πρέπει πάντα να αποδέχονται την επιστροφή της κενής συσκευασίας των προϊόντων που πωλούν”.

Το άρθρο 50 παράγραφος 11 ορίζει ότι “[έ]ως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τουλάχιστον τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που θεοπίστηκαν βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ. Οι ελάχιστες απαιτήσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Χ δεν επιβάλλονται στα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που θεοπίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού και τα οποία επιτυγχάνουν τον στόχο του 90 % που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου έως την 1η Ιανουαρίου 2029. Τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες να διασφαλίσουν ότι, κατά την πρώτη επανεξέτασή τους, τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού μιας χρήσης έναντι επιστροφής συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ. Εάν ο στόχος του 90 % δεν επιτευχθεί έως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα υφιστάμενα συστήματα παρακράτησης ποσού μιας χρήσης έναντι επιστροφής συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος Χ το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2035”.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής, όπως ορίζονται στο παράρτημα Χ, οι τελικοί διανομείς πρέπει να αποδέχονται κενές συσκευασίες των προϊόντων που πωλούν και να επιστρέφουν το παρακρατούμενο ποσό. Η υποχρέωση αυτή ισχύει χωρίς απόδειξη αγοράς.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι τελικοί διανομείς υποχρεούνται να αποδέχονται όλες τις επιβαρυνόμενες με παρακρατούμενο ποσό συσκευασίες του ίδιου υλικού και της ίδιας μορφής συσκευασίας που πωλούν και να εξοφλούν το παρακρατούμενο ποσό στον τελικό χρήστη. Η υποχρέωση επιστροφής του παρακρατηθέντος ποσού δεν επιβάλλεται όταν το εμβάδο του χώρου πώλησης του τελικού διανομέα δεν επιτρέπει στον τελικό διανομέα να αποδεχθεί την επιστροφή της συσκευασίας με παρακράτηση ποσού ή εάν οι τελικοί χρήστες διαθέτουν εξίσου προσβάσιμα μέσα για την επιστροφή του παρακρατούμενου ποσού μέσω άλλου καθιερωμένου και εξίσου προσβάσιμου διαύλου για τη συλλογή συσκευασιών ποτών μίας χρήσης, ο οποίος είναι εγκεκριμένος για τον σκοπό αυτόν. Τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω εξαιρέσεων.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα Χ εφαρμόζονται μόνο στα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που θεοπίστηκαν μετά την 11η Φεβρουαρίου 2025 ή εάν ένα σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής δεν επιτύχει τους στόχους χωριστής συλλογής ύψους 90 % έως την 1η Ιανουαρίου 2029. Κατά συνέπεια, οι υποχρεώσεις εκ νέου παραλαβής που ορίζονται στον ΚΣΑΣ δεν αφορούν τα συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής που δεν χρειάζεται να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις.

31. Επεξεργασία κατά το τέλος του κύκλου ζωής χωριστά συλλεγόμενων συσκευασιών που έχουν σχεδιαστεί για ανακύκλωση

Νομικές διατάξεις:

Σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1, “[τ]α κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία συστημάτων και υποδομών για την επιστροφή και χωριστή συλλογή όλων των απορριμμάτων συσκευασίας από τους τελικούς χρήστες και για τη διευκόλυνση της προετοιμασίας τους για επαναχρησιμοποίηση και υψηλής ποιότητας ανακύκλωση. Συσκευασίες που συμμορφώνονται με τα κριτήρια σχεδιασμού για ανακύκλωση που θεσπίζονται με τις κατ’ εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού, συλλέγονται για ανακύκλωση. Απαγορεύονται η αποτέφρωση και η υγειονομική ταφή τέτοιων συσκευασιών, με εξαίρεση τα απόβλητα που προκύπτουν από μεταγενέστερες εργασίες επεξεργασίας χωριστά συλλεγόμενων απορριμμάτων συσκευασίας των οποίων η ανακύκλωση δεν είναι εφικτή ή δεν αποφέρει τα βέλτιστα περιβαλλοντικά αποτελέσματα”.

Το άρθρο 48 παράγραφος 2 ορίζει ότι “προκειμένου να διευκολυνθεί υψηλής ποιότητας ανακύκλωση, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάρχουν συστήματα και υποδομές ολοκληρωμένης συλλογής και διαλογής προκειμένου να διευκολυνθεί η ανακύκλωση και να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν διαθέσιμες πλαστικές πρώτες ύλες για ανακύκλωση”.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 3, “[τ]α κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση επιστροφής και χωριστής συλλογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για ορισμένες μορφές αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι η συλλογή κλασμάτων απορριμμάτων συσκευασίας από κοινού, ή η συλλογή απορριμμάτων συσκευασίας ή κλασμάτων τέτοιων απορριμμάτων συσκευασίας από κοινού με άλλα απόβλητα δεν επηρεάζει την ικανότητα των εν λόγω συσκευασιών ή κλασμάτων απορριμμάτων συσκευασίας να υποβάλλονται σε προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή άλλες εργασίες ανάκτησης και ότι παράγει αποτελέσματα από τις εν λόγω εργασίες τα οποία είναι συγκρίσιμης ποιότητας με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται μέσω χωριστής συλλογής”.

Άρθρο 49: “Εως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη θέτουν στόχους υποχρεωτικής συλλογής και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η συλλογή των υλικών που απαριθμούνται στο άρθρο 52 συνάδει με τους στόχους ανακύκλωσης που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο και με τους στόχους υποχρεωτικού ανακυκλωμένου περιεχομένου που καθορίζονται στο άρθρο 7”.

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1 του ΚΣΑΣ, δεν επιτρέπεται η αποτέφρωση και η υγειονομική ταφή συσκευασιών που συμμορφώνονται με τα κριτήρια σχεδιασμού για ανακύκλωση βάσει του άρθρου 6. Δεδομένου ότι τα κριτήρια σχεδιασμού για ανακύκλωση θα καθοριστούν σε κατ’ εξουσιοδότηση πράξεις που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 έως την 1η Ιανουαρίου 2028 και θα εφαρμοστούν δύο έτη αργότερα, η απαγόρευση θα αρχίσει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2030.

Οι συσκευασίες των μορφών και των υλικών που εξαιρούνται από τα κριτήρια σχεδιασμού για ανακύκλωση εξαιρούνται και από την απαγόρευση αποτέφρωσης και υγειονομικής ταφής. Στις εξαιρέσεις εμπίπτουν υλικά συσκευασίας όπως ελαφρύ ξύλο, φελός, ύφασμα, καουτσούκ, κεραμικό, πορσελάνη ή κερί. Υπάρχουν επίσης εξαιρέσεις για ορισμένες εφαρμογές συσκευασιών, όπως τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα και η μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων. Οι εξαιρούμενες συσκευασίες μπορούν να συλλέγονται μαζί με τα υπολειμματικά απόβλητα και να αποτεφρώνονται ή να διατίθενται με υγειονομική ταφή. Όλες οι άλλες συσκευασίες που θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα κριτήρια σχεδιασμού για ανακύκλωση θα πρέπει να συλλέγονται χωριστά και, καταρχήν, να ανακυκλώνονται.

Οι συσκευασίες που έχουν σχεδιαστεί για ανακύκλωση δεν θα επιτρέπεται να αποτεφρώνονται ή να διατίθενται με υγειονομική ταφή όταν καθίστανται απόβλητα, με εξαίρεση τα απορρίμματα συσκευασίας τα οποία έχουν συλλεχθεί χωριστά και έχουν υποβληθεί σε διαλογή και επεξεργασία, των οποίων όμως η ανακύκλωση δεν είναι εφικτή ή δεν αποφέρει τα βέλτιστα περιβαλλοντικά αποτελέσματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 48 παράγραφος 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι τα απορρίμματα συσκευασίας που δεν συλλέγονται χωριστά, όπως περιγράφεται ανωτέρω, υποβάλλονται σε διαλογή πριν από τις εργασίες ενεργειακής ανάκτησης, ώστε να απομακρυνθούν οι συσκευασίες που έχουν σχεδιαστεί για ανακύκλωση (άρθρο 48 παράγραφος 4 του ΚΣΑΣ).

Το άρθρο 48 παράγραφος 3 προβλέπει τη δυνατότητα παρέκκλισης από τις απαιτήσεις χωριστής συλλογής εάν, πρώτον, η εν λόγω συλλογή δεν επηρεάζει την ικανότητα ανακύκλωσης των απορριμμάτων συσκευασίας ή ορισμένων κλασμάτων απορριμμάτων συσκευασίας και, δεύτερον, το ανακυκλωμένο υλικό που προκύπτει είναι ποιότητας συγκρίσιμης με εκείνη που θα επιτυγχανόταν μέσω χωριστής συλλογής. Ακόμη και αν χρησιμοποιηθεί η εν λόγω παρέκκλιση, η απαγόρευση σχετικά με την αποτέφρωση και την υγειονομική ταφή εξακολουθεί να ισχύει για τα απορρίμματα συσκευασίας που συλλέγονται με ανάμειξη ρών απορριμμάτων συσκευασίας.

Αποτελεί υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίσουν τη δημιουργία επαρκών συστημάτων και υποδομών για τη χωριστή συλλογή όλων των απορριμμάτων συσκευασίας. Για να καταστεί δυνατή η συμμόρφωση της συλλογής απορριμμάτων συσκευασίας με τους δεσμευτικούς στόχους ανακύκλωσης και τις απαιτήσεις για το ανακυκλωμένο περιεχόμενο, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να θέσουν υποχρεωτικούς στόχους συλλογής έως την 1η Ιανουαρίου 2029.

32. Ποσοστό χωριστής συλλογής συσκευασιών με παρακράτηση ποσού το 2026 και υποχρέωση δημιουργίας συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής έως το 2029

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 50 παράγραφος 1 προβλέπει ότι, “[έ]ως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν τη χωριστή συλλογή των ακόλουθων μορφών συσκευασίας, σε ποσοστό τουλάχιστον 90 % ετησίως κατά βάρος, οι οποίες διατίθενται στην αγορά για πρώτη φορά στο συγκεκριμένο κράτος μέλος σε ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος: α) πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων· και β) μεταλλικοί περιέκτες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων”.

Το άρθρο 50 παράγραφος 2 προβλέπει ότι “[γ]ια την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν τη δημιουργία συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για τις σχετικές μορφές συσκευασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και την παρακράτηση ποσού έναντι επιστροφής στο σημείο πώλησης”.

Το άρθρο 50 παράγραφος 5 ορίζει ότι “[τ]α κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούνται από την υποχρέωση της παραγράφου 2” εάν:

- α) το ποσοστό χωριστής συλλογής που απαιτείται βάσει του άρθρου 48 για τη σχετική μορφή συσκευασίας, όπως δηλώνεται στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 56 παράγραφος 1 στοιχείο γ), ανέρχεται σε 80 % και άνω κατά βάρος της εν λόγω συσκευασίας που έχει διατεθεί στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους για πρώτη φορά κατά το ημερολογιακό έτος 2026· και
- β) ως την 1η Ιανουαρίου 2028, το κράτος μέλος κοινοποιεί στην Επιτροπή το αίτημά του για εξαίρεση και υποβάλλει σχέδιο εφαρμογής στο οποίο παρουσιάζεται στρατηγική με συγκεκριμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής τους, η οποία διασφαλίζει την επίτευξη του ποσοστού χωριστής συλλογής 90 % κατά βάρος για τη συσκευασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Διευκρινίζεται περαιτέρω ότι για τους σκοπούς του στοιχείου α), όταν οι πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό χωριστής συλλογής της σχετικής μορφής συσκευασίας δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Επιτροπή, το κράτος μέλος παρέχει τεκμηριωμένη αιτιολόγηση σχετικά με το πώς πληρούνται άλλως οι προϋποθέσεις για την εξαίρεση που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο. Η τεκμηριωμένη αιτιολόγηση βασίζεται σε επικυρωμένα εθνικά στοιχεία και συμπεριλαμβάνει περιγραφή των μέτρων που εφαρμόζονται».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Έως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι το 90 % των πλαστικών φιαλών μίας χρήσης και των μεταλλικών περιεκτών, όπως ορίζονται στο άρθρο 50 παράγραφος 1, συλλέγονται χωριστά. Για την επίτευξη αυτών των στόχων συλλογής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι έχουν θεσπίσει σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για τις αντίστοιχες μορφές συσκευασίας, το οποίο θα είναι πλήρως λειτουργικό έως την 1η Ιανουαρίου 2029 το αργότερο, εκτός εάν το κράτος μέλος έχει ζητήσει απαλλαγή έως την 1η Ιανουαρίου 2028 και έχει λάβει θετική απάντηση ή δεν έχει λάβει απάντηση εντός τριών μηνών από την παραλαβή του σχεδίου εφαρμογής.

Εάν τα κράτη μέλη πληρούν τις σωρευτικές απαιτήσεις για εξαίρεση από τη δημιουργία συστήματος παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής, που ορίζονται στο άρθρο 50 παράγραφος 5, μπορούν να εξαιρεθούν από την υποχρέωση δημιουργίας τέτοιου συστήματος. Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει την εν λόγω εξαίρεση, πρέπει να συλλέγει χωριστά το 80 % των πλαστικών φιαλών μίας χρήσης και των μεταλλικών περιεκτών που διατέθηκαν στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους κατά το ημερολογιακό έτος 2026. Τα σχετικά στοιχεία πρέπει να υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 2028 και θα βασίζονται σε εκτιμώμενα ποσοστά συλλογής, αλλά τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα διαθέσιμα δεδομένα για τη συλλογή πλαστικών φιαλών μίας χρήσης, όπως απαιτείται βάσει της οδηγίας για τα πλαστικά μίας χρήσης. Εάν το κράτος μέλος δεν πληροί τον στόχο συλλογής του 80 %, δεν πληροί τις προϋποθέσεις για εξαίρεση. Σύμφωνα με τον ΚΣΑΣ, τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να υποβάλουν σχέδιο εφαρμογής το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2028. Σύμφωνα με την ερμηνεία της Επιτροπής, η επιλογή χρήσης της εξαίρεσης πρέπει να θεωρείται «εφάπαξ επιλογή». Εάν ένα κράτος μέλος δεν υποβάλει αίτηση εξαίρεσης σύμφωνα με τις διατάξεις και τις ημερομηνίες που ορίζονται στο άρθρο 50, πρέπει να θεσπίσει σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής.

Εάν ένα κράτος μέλος έχει τύχει εξαίρεσης και δεν συλλέγει χωριστά το 90 % των συσκευασιών ποτών μίας χρήσης για τρία συναπτά έτη, η εξαίρεση δεν θα ισχύει πλέον, όπως ορίζεται στο άρθρο 50 παράγραφος 7 του ΚΣΑΣ. Το κράτος μέλος θα πρέπει επομένως να δημιουργήσει σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου του δεύτερου ημερολογιακού έτους μετά το έτος κατά το οποίο η Επιτροπή θα ενημερώσει το εν λόγω κράτος μέλος ότι η εξαίρεση δεν ισχύει πλέον.

33. Ο στόχος συλλογής κατά 90 % από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης και τα μεταλλικά κουτιά ποτών και η συμβολή των περιφερειακών συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής

Νομικές διατάξεις:

Το άρθρο 50 παράγραφος 1 προβλέπει ότι, «[έ]ως την 1η Ιανουαρίου 2029, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν τη χωριστή συλλογή των ακόλουθων μορφών συσκευασίας, σε ποσοστό τουλάχιστον 90 % ετησίως κατά βάρος, οι οποίες διατίθενται στην αγορά για πρώτη φορά στο συγκεκριμένο κράτος μέλος σε ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος: α) πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων· και β) μεταλλικοί περιέκτες ποτών μίας χρήσης μέγιστης χωρητικότητας τριών λίτρων».

Το άρθρο 50 παράγραφος 2 ορίζει ότι «[γ]ια την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν τη δημιουργία συστημάτων παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής για τις σχετικές μορφές συσκευασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και την παρακράτηση ποσού έναντι επιστροφής στο σημείο πώλησης».

Ερμηνεία της Επιτροπής:

Ο στόχος χωριστής συλλογής κατά 90 % για τις πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης και τους μεταλλικούς περιέκτες ποτών, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 50 παράγραφος 1, ισχύει για το κράτος μέλος στο σύνολό του και βασίζεται στην ποσότητα των εν λόγω μορφών συσκευασίας που διατίθενται στο έδαφος του κράτους μέλους σε ένα έτος.

Όλες οι πλαστικές φιάλες ποτών μίας χρήσης και οι μεταλλικοί περιέκτες ποτών, εκτός από τις συσκευασίες που εξαιρούνται ρητά από τη συγκεκριμένη υποχρέωση βάσει του άρθρου 50 παράγραφος 4, πρέπει να καλύπτονται από σύστημα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι το σύνολο του εδάφους τους καλύπτεται από τη χωριστή συλλογή για τις εν λόγω μορφές συσκευασίας, αλλά έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν συστήματα παρακράτησης ποσού έναντι επιστροφής σε υποεθνικό επίπεδο, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές εθνικές διοικητικές διαιρέσεις και τα υπερπόντια εδάφη.